

ANUL XVI NR. 4 (608) — 21 ianuarie 1967

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Flacăra

gospodarii satelor — candidați ai f.d.p.

În satele noastre întinerite de suflul înnoitor al socialismului, alegerile pentru sfaturile populare comunale, care vor avea loc la 5 martie, și campania electorală care le precedă sînt un minunat prilej de mobilizare a oamenilor muncii pentru rezolvarea problemelor pe care le ridică progresul agriculturii și al satului, un nou prilej de manifestare a frăției dintre poporul român și naționalitățile conlocuitoare, de afirmare și de cimentare a alianței muncitorești-fărănești. Alegerile pentru sfaturile populare comunale constituie o contribuție directă, eficientă, la intensificarea participării active a maselor largi de oameni ai muncii de la sate la rezolvarea pe plan local a treburilor de stat și obștești, la îmbunătățirea activității sfaturilor populare, la extinderea inițiativelor cetățenești, la dezvoltarea democrației noastre socialiste.

Alegerile de deputați dezvoltă noi energii creatoare, scot în evidență gospodari destoinici și pricepuți, oameni devotați intereselor obștești. Acest fapt e subliniat cu prisosință de propunerile de candidați ai F.D.P. care au început să fie făcute încă de săptămîna aceasta. Sînt printre acești mii de oameni de nădejde președinți și brigadieri din cooperativele agricole, țărani cooperatori fruntași, prețuși de întreaga obște, mecanizatori, zootehnicieni, profesori și învățători, bărbați și femei, vîrstnici cu bogată experiență de muncă, tineri însuflețiți de un nestă-

vilat entuziasm, oameni înzestrați cu înalte calități morale, cu prestigiu în sat.

Traducerea în viață a noii legi electorale, potrivit căreia la comune va fi ales un număr sporit de deputați, asigură o mai strînsă legătură a sfaturilor populare comunale cu masele și, totodată, o creștere a competenței acestora. Acest lucru este evident încă din primele zile ale campaniei electorale cînd, potrivit unei tradiții încetățenite în țară la noi, oamenii muncii fac o trecere în revistă a realizărilor cu care astăzi întregul nostru popor se mîndrește. Optimismul și încrederea insuflată de înfăptuirile care fac mereu mai frumoasă și mai bogată viața satelor și a țărănimii noastre sînt totodată un prilej de analiză temeinică, în spiritul unei înalte exigențe, a neajunsurilor care încă mai există, o căutare serioasă, pătrunsă de grijă și pricepere gospodărească, a celor mai bune soluții de îndreptare a lucrurilor, de rezolvare eficientă a treburilor de interes obștesc. Campania electorală determină în acest fel un nou avînt al întrecerii patriotice pentru buna gospodărire a satelor, duce la găsirea unor soluții eficiente pentru rezolvarea problemelor servirii populației din mediul rural. Fiecare etapă a campaniei electorale dezvoltă talentul și entuziasmul țărănimii, bogata sa experiență pune în slujba înfăptuirii politicii partidului, în slujba propășirii patriei socialiste.

V. DÂNCIULESCU

dezbaterea planului în plină desfășurare

În ultima săptămîna noi și noi colective au făcut cunoscute angajamentele luate, în cadrul dezbaterilor prevederilor planului pe 1967, pentru ridicarea nivelului calitativ al activității economice.

Printre alte importante angajamente, constructorii de pe șantierul Sistemului hidroenergetic Porțile de Fier au hotărît să scurteze termenele de execuție față de grafic cu: **60 zile** la excavațiile grosiere la coșurile ecluzei; **20 zile** la predarea la betonare a blindajelor, galeriilor de alimentare a capului intermediar; **6 luni** la predarea în exploatare a noului traseu de cale ferată; **180 zile** la viaductele de cale ferată, care se vor termina, în totalitate, anul acesta; **2 luni** la străpungerea și terminarea tunelului Alion și **5 luni** la tunelul Tufări; **1 lună** la viaductul de la km 358 plus 700 și la tunelul 357 plus 843 de pe drumul național nr. 6 ce se deviază.

Colectivul fabricii de uleiuri vegetale «Unirea»-Iași și-a îndreptat atenția spre îmbunătățirea calității producției. Ana-

lizînd temeinic sarcinile de plan, muncitorii, inginerii și tehnicienii acestei întreprinderi s-au angajat ca în anul 1967 întreaga producție de ulei rafinat realizată să fie numai de calitate I.

La uzina de țevi «Republica»-București angajamentele prevăd, printre altele, producerea de 1 000 tone țevi din metal economisit. Totodată colectivul uzinei, urmînd traducerea în viață a indicațiilor date de conducerea de partid, a stabilit o serie de măsuri tehnico-organizatorice privind îmbunătățirea tehnologiei la laminorul de 6 țoli; îmbunătățiri constructive la dispozitivul de centrat țagle la linia laminatelor de 6 țoli; dotarea cuptorului laminorului de 4 țoli cu aparatură pentru controlul temperaturii.

Ceea ce reiese cu deosebită pregnanță din numeroasele angajamente luate cu prilejul dezbaterilor prevederilor planului pe anul 1967 este atmosfera de emulație generală, hotărîrea și seriozitatea cu care toate colectivele se pregătesc să ridice nivelul calitativ al întregii activități economice.

UNIREA - o pagină nepieritoare din istoria patriei

În cartea de aur a neamului nostru, actul Unirii — înfăptuit la 24 ianuarie 1859 — se înscrie ca un eveniment crucial. Năzuință de veacuri a poporului, răspuns al unei necesități istorice, Unirea celor două principate — Moldova și Țara Românească — a pus temelia statului național român ca stat unitar, centralizat, constituind actul de naștere al României moderne.

Unirea — aspirație irezistibilă a poporului — a fost exprimată de-a lungul vremurilor din ce în ce mai puternic, de cele mai luminate și mai progresiste personalități. «**Moldovenii, Muntenii și Ardelenii toți de un neam sînt, românesc**» — scrie în cărțile sale marele cronicar Miron Costin. Ideea unității de limbă și neam a fost exprimată cu vigoare și de Grigore Ureche, Constantin Cantacuzino, mitropolitul Simion Ștefan, de învățatul Dimitrie Cantemir, de reprezentanții Școlii ardelenice — Samuil Micu, Gheorghe Șincai, Petru Maior și alții.

Aspirație seculară a poporului, ideea Unirii a dovedit o forță irezistibilă în secolul al XIX-lea. «**Vrem să fim o nație, una puternică și liberă**» — spunea în scrierile sale înflăcărâte Nicolae Bălcescu. Iar Vasile Alecsandri arăta, în 1848, că dorința cea mai înfocată a moldovenilor este «**unirea Moldovei cu Valahia într-un singur guvern și sub aceeași constituție**». Marele patriot Mihail Kogălniceanu, în cuvîntarea rostită la 7 octombrie 1857 la Adunarea ad-hoc a Moldovei, argumenta astfel necesitatea Unirii Principatelor: «**Unirea Principatelor într-un singur stat este firească, legitimă și neapărată, pentru că în Moldova și Valahia sîntem același popor omogen, identic ca nici unul altul, pentru că avem același început, același nume, aceeași limbă, aceeași religie, aceeași istorie, aceeași civilizație, aceleași instituții, aceleași legi și obiceiuri, aceleași temeri și speranțe, aceleași trebuințe de îndestulare, aceleași hotare de păzit, aceleași dureri în trecut, aceleași viitor de asigurat și, în sfîrșit, aceeași misie de împlinit**».

Cele mai largi pături ale populației s-au ridicat la luptă sub steagul Unirii. Actul Unirii a fost înscris în istorie de miile de țărani și locuitori ai orașelor — țirgoveți, meseriași, lucrători — care prin lupta lor au asigurat îndoita alegere a lui Alexandru Ioan Cuza. Vestea a străbătut cu iuțea fulgerului întreaga țară, ajungînd pînă în cel mai îndepărtat cînt. Cîntînd și jucînd pînă-n miez de noapte Hora Unirii, poporul își exprima astfel bucuria și entuziasmul pentru înfăptuirea Unirii. Această mare izbîndă patriotică a pus temelia edificiului național desăvîrșit în 1918.

Mai unit ca oricînd în istorie, stăpîn și liber pe destinele sale, conștient de capacitățile lui creatoare, poporul român pășește astăzi, călăuzit de partidul său, pe treptele bunăstării și progresului, spre un viitor strălucit.

În aceste zile, cînd sărbătorim 108 ani de la memorabilul eveniment al Unirii, amintim cuvintele pline de adevăr și simțire ale marelui nostru poet Tudor Arghezi: «**N-avem atîtea flori în grădinile de pe Olt, Argeș, Bistrița și Siret, cîte ne trebuie, înlăcrimate de plîns și sînge, ca să incununăm în ziua de 24 ianuarie altarele mormintelor marilor viteji, altare în care bate lumina de aur a soarelui nostru, aprins de-a pururi de flacăra nouă a bărbaților de azi, aleși de ursitoare pentru bucuriile tuturor**».

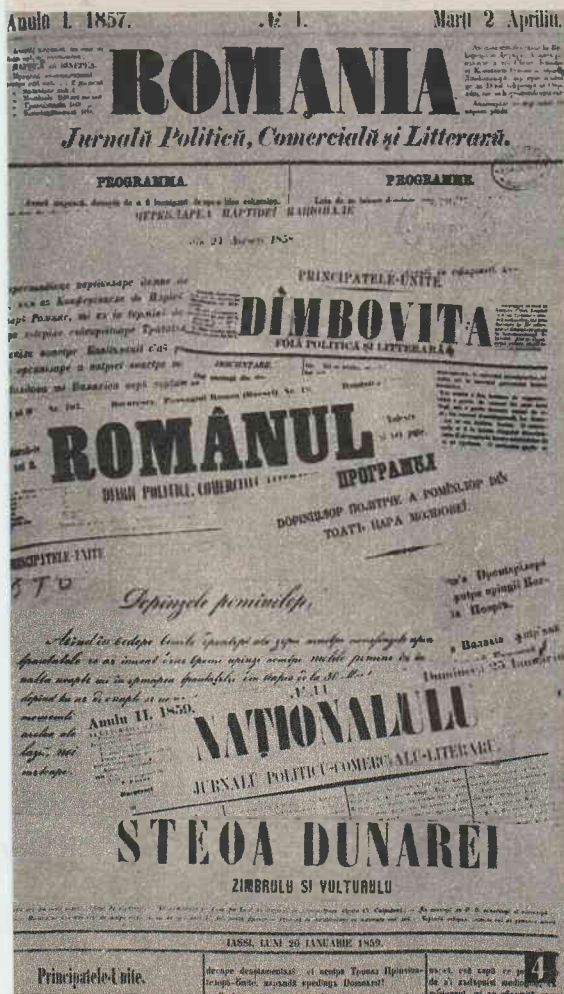
1 Alexandru Ioan Cuza.

2 Cortegiul domnitorului Alexandru Ioan Cuza la deschiderea Camerei Naționale, în 29 februarie 1860 (litografie de Papazoglu).

3 Una din nenumăratele litografii ale vremii, simbolizând Unirea.

4 Voința poporului român de a se uni într-un singur stat a fost exprimată cu deosebită vigoare de numeroase publicații care au militat pentru Unire.

5 Adunarea electivă a Moldovei.

5

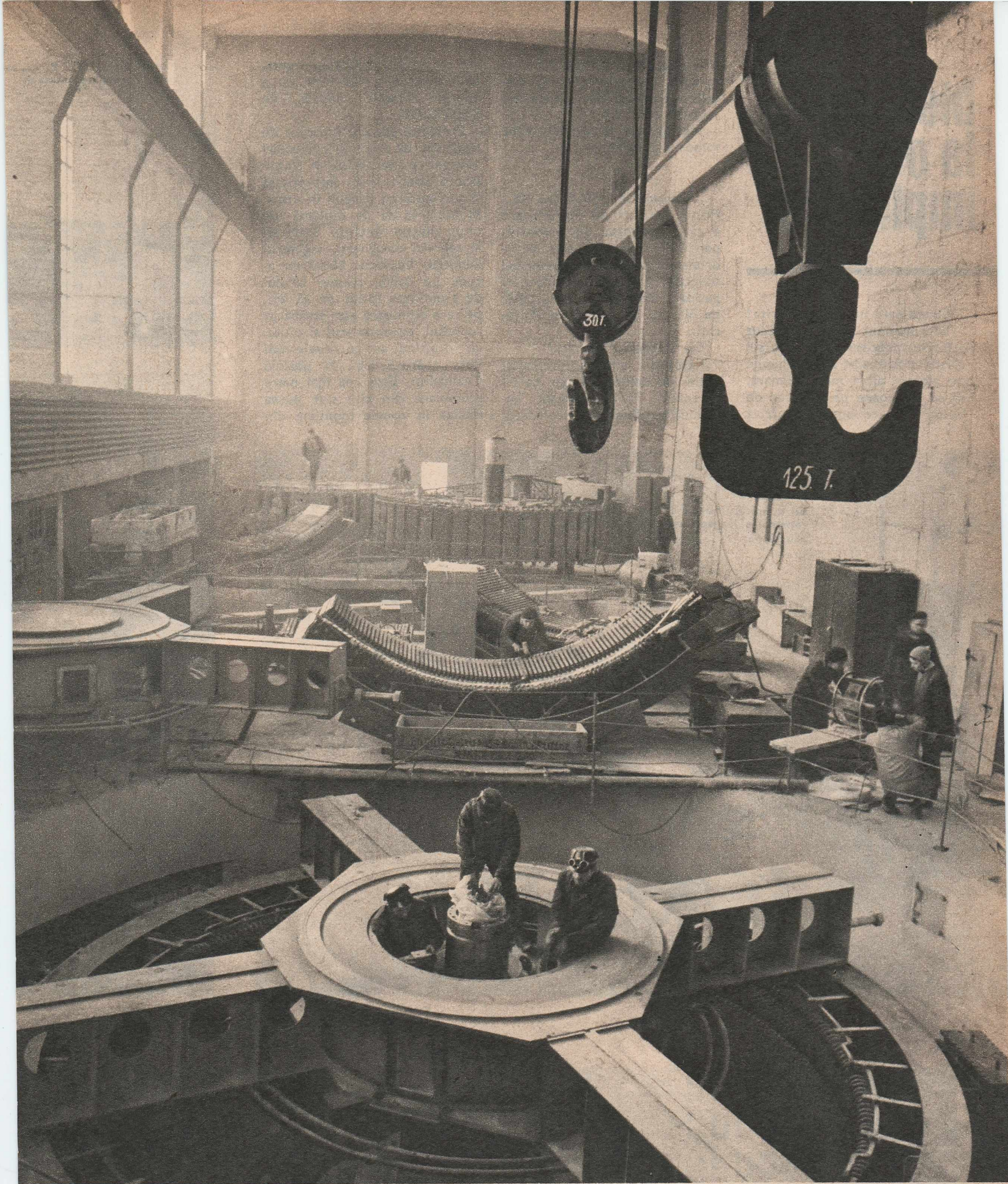

bistrița la ora împlinirii

◀ Așa a început epopeea Bistriței

Pe aceste locuri se întind astăzi apele lacului de acumulare al hidrocentralei de la Pingărați. ▼

O parte din instalațiile hidrocentralei Bacău I, în perioada montajului.

Apele unui nou lac de acumulare apărut pe harta Moldovei, nu departe de confluența Bistriței cu Siretul, au atins cota finală. De acum și agregatele hidrocentralei Bacău II, ultima verigă din lanțul celor 13 create de-a lungul vijeliosului râu, pot să-și verifice potențialul și ținuta tehnică. Se încheie așadar dosarul unei dispute de proporții dintre om și natură.

bistrița la ora împlinirilor

Există oare un dosar Bistrița?
Din moment ce râul a trecut
printr-un proces radical, în cursul
căruia a fost silit să-și schimbe
pe alocuri albia multimilenară,
să se strecoare pe sub cer de
beton și să renunțe, împotriva

firii sale, la sălbăticia deprinsă
în zona Toanelor și la tenden-
țele sale destructive, există fără
îndoială și un dosar.

Îngăduiți-ne să revedem volu-
minosul document...

*

...Octombrie 1950. Prima filă...
Planul decenal de electrificare
a țării, elaborat din inițiativa
partidului și sub directa sa în-
drumare, prevede, ca principal
obiectiv, amenajarea hidroener-
getică a Bistriței pe o distanță
de 50 km, între Galu și Pîngă-
rați...

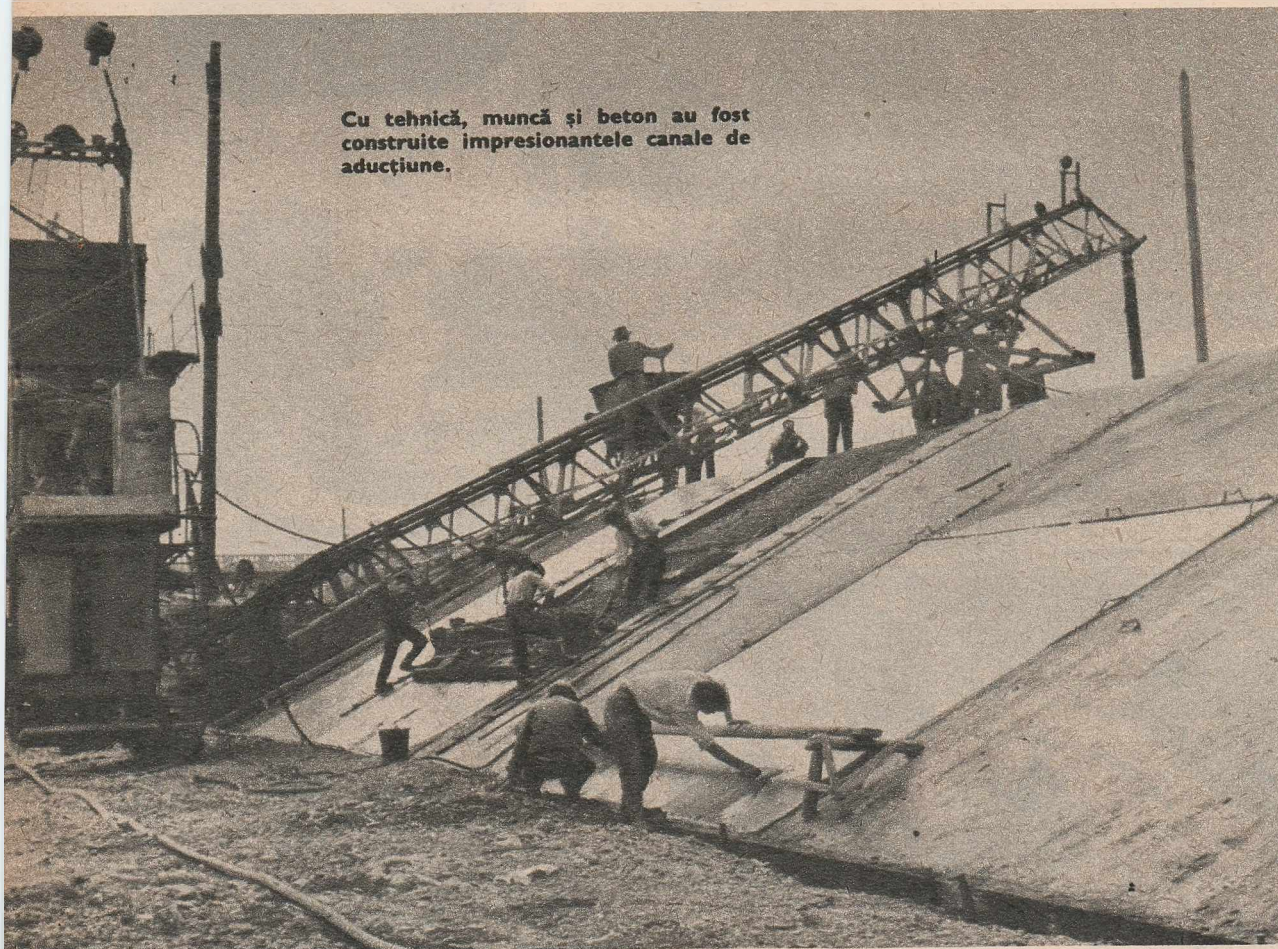
De ce tocmai Bistrița?

Răspunsul rezultă din înșeși
filele documentului pe care-l
cercetăm. Rîul în cauză, îm-
preună cu afluenții săi colectați,

are un potențial hidroenergetic
brut evaluat la 400 MW, cu o
energie medie anuală de
3 500 GWh...

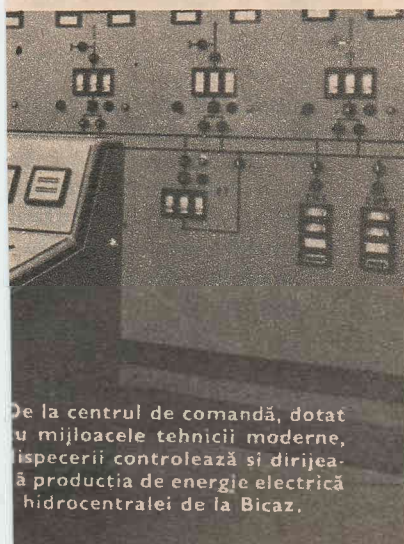
Proiectul general întocmit de
Institutul de studii și proiectări
energetice reactualiza și ampli-
fica o veche idee, îmbrățișată
și susținută cu decenii în urmă
în lucrarea sa de diplomă de
unul dintre distinșii înaintași
ai tehnicii românești, inginerul
Dimitrie Leonida. Urmărim ac-
cum, pe hartă, traseul lacului
de acumulare întins pe 35 km,
pe care odinioară l-am străbătut
cu pasul, cu autocarul și pluta,
iar în ultimii ani cu navele noi
flote apărute aici, la poalele
Ceahlăului. Este cea mai mare
acumulare din câte s-ar putea
realiza în zonele montane din

Marele baraj de la Bicaz, așa
cum îl cunoaștem astăzi.

Cu tehnică, muncă și beton au fost
construite impresionantele canale de
aducțiune.

De la centrul de comandă, dotat cu mijloacele tehnicii moderne, ispecierii controlează și dirijează producția de energie electrică hidrocentralei de la Bicaz.

țara noastră. Pentru zăgăzuirea veritabilei mări artificiale a fost conceput un baraj de greutate din beton, înalt de 127 m, cu o lungime la coronament de 435 m, în corpul căruia s-au turnat 1 620 000 mc beton. În proiect — o derivație a întregii amenajări formate dintr-o priză de apă, un tunel de aducțiune lung de 4 800 m, cu un diametru de 7 m, un castel de echilibru, plasat pe axul tunelului, și două conducte forțate, cu diametrul de 4,20 m, menite să asigure admisia la turbine a debitului instalat de 178 mc pe secundă, centrala propriu-zisă, echipată cu șase grupuri turbogeneratoare pentru o putere de 210 MW

și o producție anuală de 490 milioane kWh, și, în sfârșit, canalul de fugă lung de 1 200 metri, care permite Bistriței să se reîntoarcă, după această nobilă activitate, în vechea sa albie...

Tot ceea ce recitim în proiect s-a înscris în relieful Moldovei ca o realitate magnifică. În dosarul Bistriței sînt consemnate cifre care oglindesc în mod sugestiv efortul fizic, dar și pe cel intelectual. De pildă, tunelul de aducțiune, pe întreaga lungime de 4 800 m, a fost străpuns numai cu o deviere de 28 mm de la axul central, deși tehnica permite toleranțe de peste 40 mm

Și o cifră menită să satisfacă mai degrabă curiozitatea. Pen-

tru transpunerea în fapt a proiectului, pe imensul șantier s-au consumat, în decursul anilor, 160 milioane kWh energie electrică, adică a treia parte din ceea ce ne oferă anual hidrocentrala de vîrf «V.I. Lenin» de la Bicaz.

*

Urmărim în continuare filele dosarului. Bicazul n-a însemnat decît începutul mării epoei de pe Bistrița. Alte proiecte, de proporții mai reduse, s-au integrat în acest peisaj. De la Stejaru pînă la confluența cu Siretul, pe o distanță de 80 km, au apărut astfel 12 uzine hidro-

(Continuare în pag. 8)

bistrița la ora împlinirilor

electrice, cu o putere totală instalată de 240 MW.

Ce i-a determinat pe proiectanți să coboare pe Bistrița? Fără îndoială, avantajele pe care le oferă în continuare atât râul cât și marele lac asociat la Izvorul Muntelui.

Parametrii energo-economici

ai uzinelor hidroelectrice au fost definitivati ținându-se seama de cele trei sectoare ale Bistriței, care prezintă caracteristici energetice distincte:

Sectorul Stejaru-Piatra Neamț, pretabil pentru amenajarea a trei uzine hidroelectrice (Pîngărați, Vaduri și Piatra Neamț) cu lacuri de acumulare; sectorul Piatra Neamț-Racova, apt pentru construcția a cinci uzine (Roznov I, Roznov II, Zănești, Costișa, Buhuși), situate în lungul unui canal unic de aducțiune, lung de 34,5 km, realizat în patru trepte, cu căderi de circa 21 m și o a cincea cădere de 15,5 m; sectorul Racova-Bacău, întrunind condițiile pentru construcția altor patru uzine hidroelectrice (Racova, Gîrleni, Bacău I și Bacău II), cu lacuri de acumulare care permit trecerea de la debitul instalat de 80 mc pe secundă în sectorul amonte,

la 200 mc pe secundă. Și aici, ca urmare a eforturilor depuse de încercații constructori, proiectele au devenit realitate. Și trebuie să notăm că atât concepția cât și realizarea lucrărilor sînt exclusiv opera specialiștilor și constructorilor noștri, iar 11 dintre hidrocentralele de pe Bistrița sînt înzestrate cu echipamente fabricate în țară.

Acum, la capătul profunde metamorfoze desfășurate de-a lungul unui deceniu și jumătate, călătorul pe meleagurile Bistriței străbate un ținut în cadrul căruia, alături de frumusețile naturii, s-au integrat:

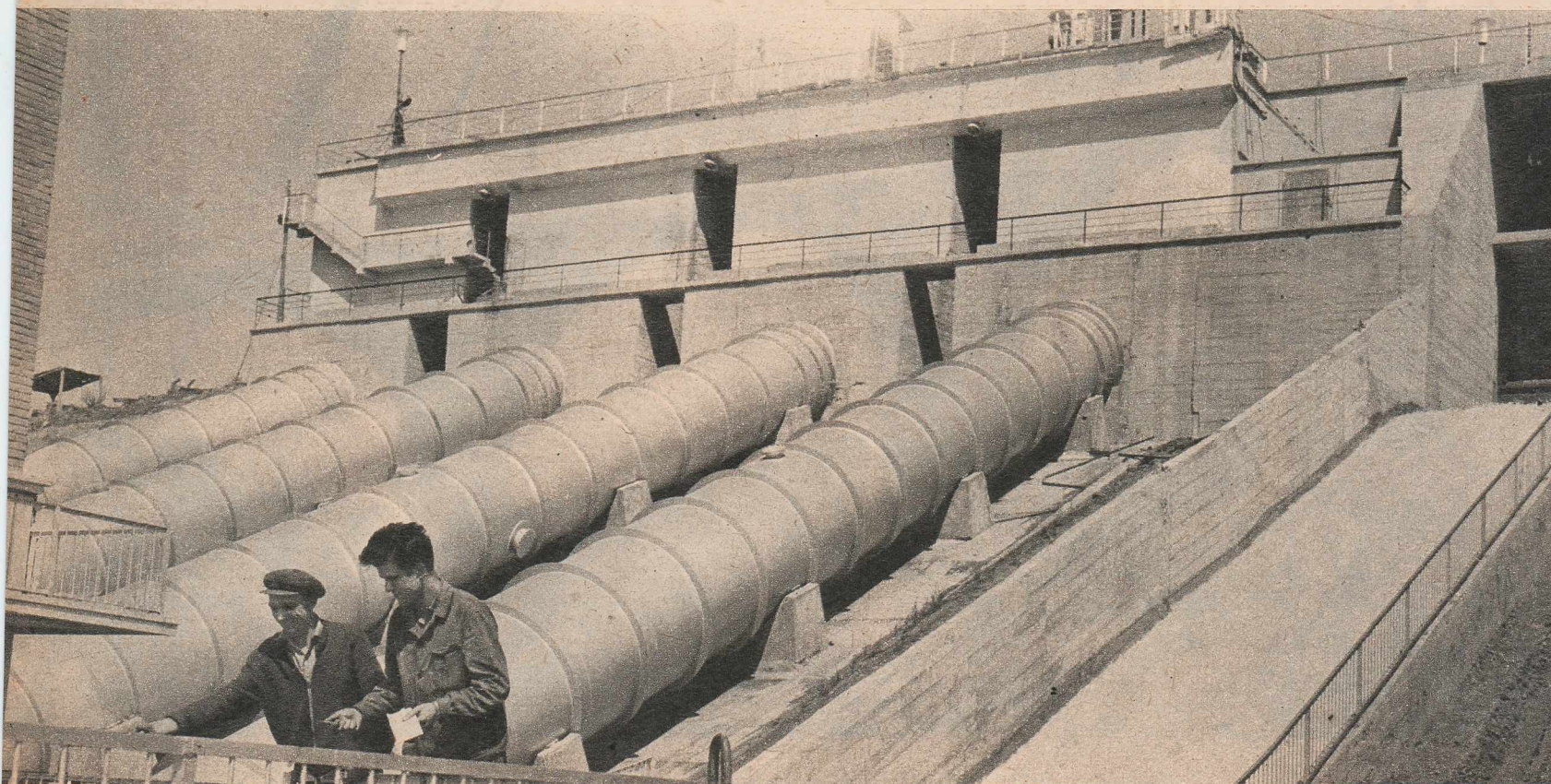
13 uzine hidroelectrice — cu o putere totală instalată de 450 MW și o producție anuală de aproape 1,5 miliarde kWh; 8 lacuri de acumulare — concentrînd circa 1,280 mili-

arde mc apă; diguri în lungime de 30 km; canale totalizînd 60 km; pentru realizarea acestor construcții s-au excavat 17 milioane mc pămînt și piatră și s-au utilizat 4 374 000 mc betoane.

lată-ne lă ultimele file ale dosarului. O întrebare ne stăruie acum, după această reîntîlnire cu Bistrița. Care sînt avantajele amenajării sale hidroenergetice?

De la Dimitrie Leonida și pînă astăzi specialiștii au dat același răspuns: multiple.

lată cîteva dintre ele: energie electrică pentru industria regiunii în plină dezvoltare și pentru iluminat; asigurarea apei industriale pentru combinatele de pe Valea Bistriței și orașul Bacău; regularizarea

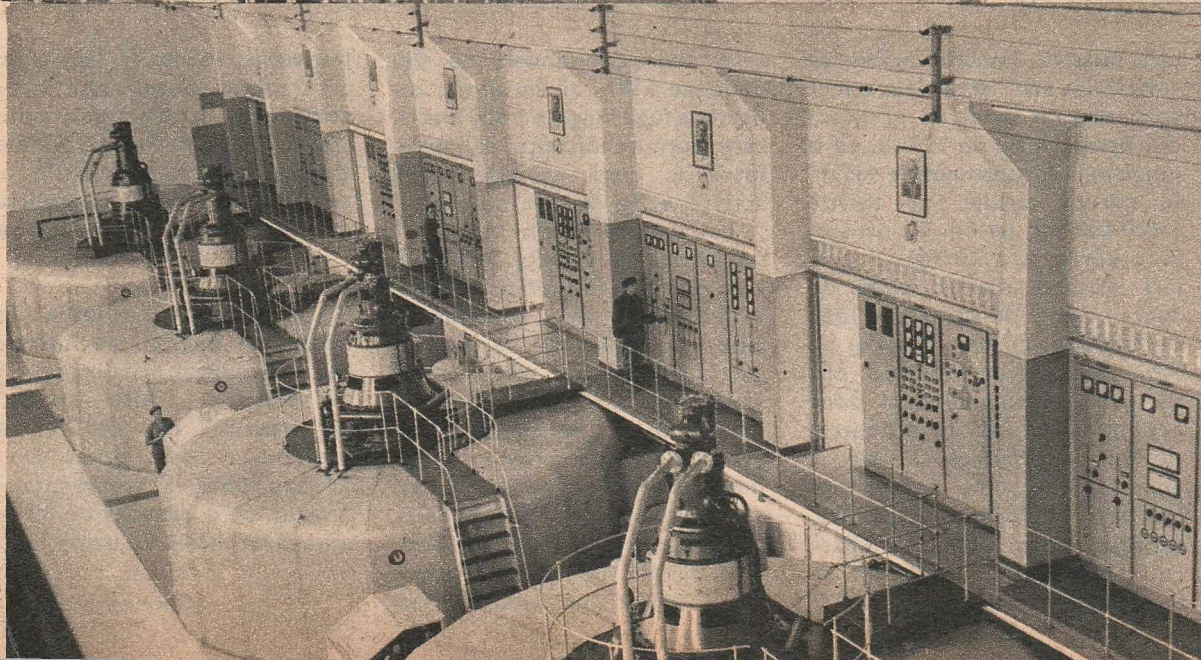

După o muncă asiduă a intrat în funcțiune și hidrocentrala Roznov I.

cursului Bistriței; posibilitatea irigației în sudul Moldovei și Bărăgan a 300 000 ha; protejarea a 12 000 ha contra inundațiilor; dezvoltarea căilor de acces și a turismului.

Bistrița este primul rîu românesc complet amenajat, dar nu va fi singurul. Argeșul și Lotrul urmează a avea același destin. Dar mîine? La rînd se înscriu: Siretul, Someșul, Crișul, Buzăul și altele.

Nicolae DĂSCĂLESCU
și Gheorghe IEVA

ne vorbește henri coandă...

Inginerul român H. Coandă, aflat la 81 de ani în plină activitate creatoare, nu este numai omul care și-a înscris numele în istoria tehnicii ca inventator al avionului cu reacție. El este și primul realizator al avioanelor multimotoare; un precursor al tehnicii prefabricării în construcție; inventatorul unui «cuptor solar» premergător al instalațiilor de azi pentru transformarea apei de mare în apă potabilă; un cercetător pasionat în cele mai variate domenii, începînd cu biologia, electronica, cristalografia și terminînd cu energia nucleară. Pentru nespecialist, unele din studiile sale actuale par să frizeze științifico-fantasticul...

Deși ajuns la o vîrstă înaintată, inventatorul român își continuă cu aceeași neobosită energie și îndrăzneală creatoare cercetările științifice.

Documentele originale prezentate în aceste pagini, dintre care unele apar pentru prima dată la noi în țară — de pildă relatarea lui H. Coandă despre efectuarea primului zbor cu un avion cu reacție — au fost culese de Dinu MOROIANU și I. M. ȘTEFAN, pe baza corespondenței purtate cu inginerul român.

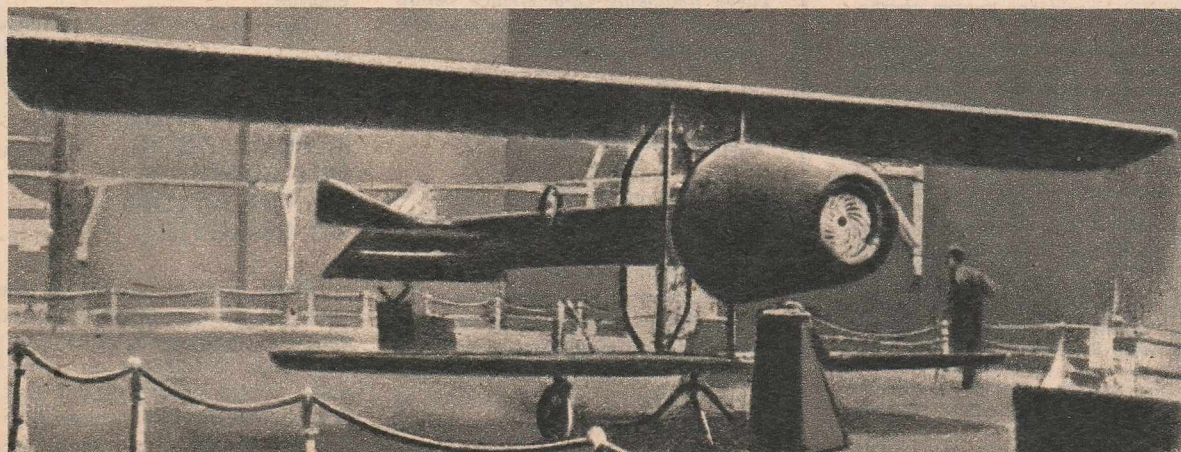
În luna octombrie a anului 1910, vestitul inginer francez Gustave Eiffel, constructorul turnului care i-a immortalizat numele și specialist reputat în aerodinamică, vizita cel de-al doilea Salon internațional de aeronautică din capitala Franței. Din cele douăsprezece aparate expuse aci, două erau creațiile unor inventatori români: Dumitru Brumărescu și Henri Coandă. Inginerului francez avionul lui Coandă i-a atras atenția în mod deosebit și l-a studiat cu multă luare aminte. După ce Coandă, pe atunci un tînăr de 24 de ani, i-a explicat principiile de zbor ale aparatului său pe care îl botezase «turbo-propulsor», Eiffel a exclamat: «Păcat că te-ai născut cu 30 de ani prea devreme».

Acest avion — «Coandă-1910», cum a intrat mai tîrziu în istoria aeronauticii — era primul avion cu reacție din lume, un avion motoreactor, după clasificarea de astăzi a motoarelor aero-reactive. Previziunea lui Eiffel s-a realizat într-un mod uluitor: abia în 1939-1941 Campini, Whittle și Heinkel au creat, la rîndul lor, avioane propulsate de motoare cu reacție.

Istoria tehnicii a consemnat înființarea lui Coandă; în decembrie 1956, la New York, inginerul român a format obiectul unui memorabil omagiu științific, fiind sărbătorit pentru realizarea primului zbor din lume al unui avion propulsat prin reacție. De la acest zbor trecuseră atunci 46 de ani, iar ilustrul savant intrase într-al șaptelea deceniu al vieții.

Ca și alți inventatori și descoperitori români de mare talent — Tr. Vuia, Gogu Constantinescu, Al. Proca —

(Continuare în pag. 10)

Avionul «Coandă-1910» a fost caracterizat de specialiști ca unul dintre cele mai importante exponate ale Salonului de aeronautică de la Paris din acel an.

H. Coandă nu a găsit în vechea Românie condiții corespunzătoare pentru a duce la bun sfârșit ideile sale îndrăznețe. De aceea de tânăr el a plecat în străinătate, unde s-a consacrat unor lucrări repede remarcate.

Simpla menționare a citorva dintre invențiile lui H. Coandă dă imaginea anvergurii creației sale tehnice. El este, de pildă, creatorul primului avion bimotor din lume (1911), care de altfel a inaugurat realizarea avioanelor multimotore. El concepe locuințe alcătuite pe bază de elemente prefabricate (1918), dintr-un material denumit «béton-bois», fiind astfel și un precursor

al tehnicii moderne a prefabricării în construcții, astăzi atât de răspândită. Într-o perioadă când Franța trece printr-o criză de tablă de fier, Coandă construiește rezervoare de benzină, perfect etanșe, din beton, o noutate pentru acea vreme. Imaginează și un interesant «cuptor solar» pentru «producerea apei dulci din apă de mare», fiind astfel și un pionier al transformării apei marine în apă potabilă. Tot el realizează tipul de avion care a devenit cunoscut sub denumirea «Bristol-Coandă».

În energetică, ca și în termodinamică, Coandă este de asemenea un

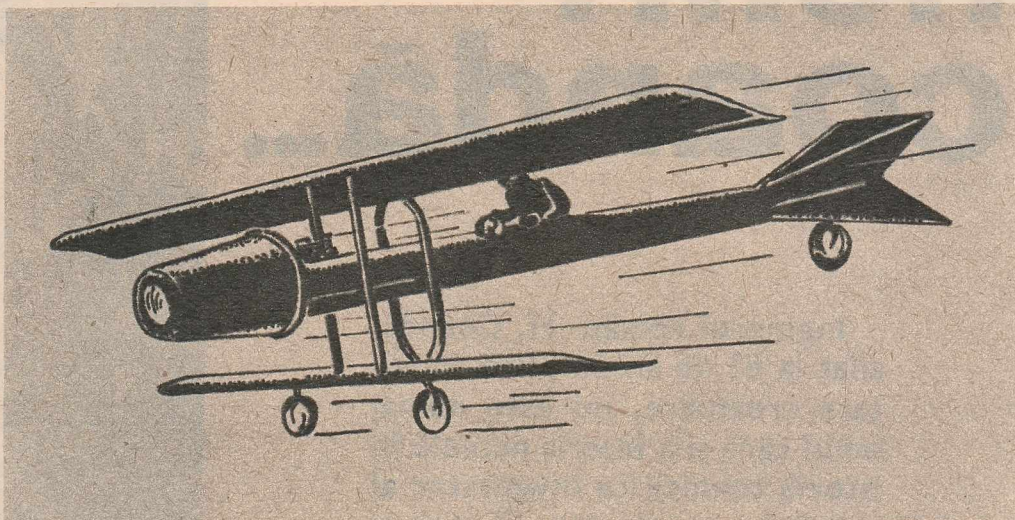
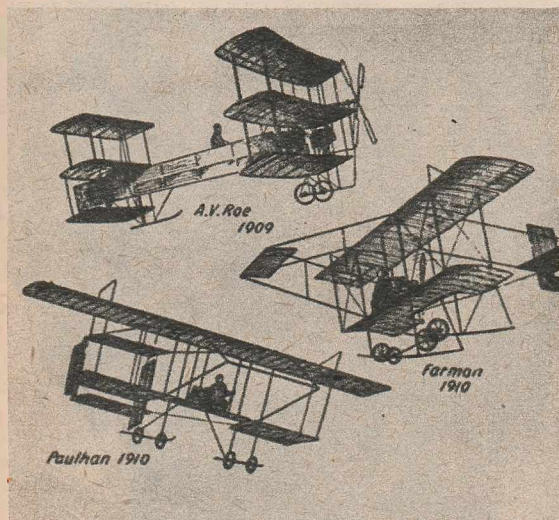
deschizător de drumuri. Invențiile sale sînt în unele domenii atât de numeroase încît s-au scris lucrări speciale pentru enumerarea și prezentarea lor. Am putea da ca exemplu «Procédéeele și brevetele Henri Coandă aplicabile în construcții» (București, 1923), lucrare în care se prezintă procedee originale de construcție a locuințelor pe bază de elemente prefabricate de beton armat.

După această sumară și foarte incompletă enumerare, trebuie să menționăm cea mai importantă dintre descoperirile sale, care are de pe acum numeroase aplicații și care constituie totodată o mare promisiune pentru

tehnica viitorului. Este vorba despre *efectul Coandă*, studiat astăzi în toată lumea. În țara noastră astfel de studii, cu rezultate valoroase, a realizat dr. ing. Const. Teodorescu-Țintea.

Revista americană «True» a scris pe drept cuvînt despre Henri Coandă: «Să nu avem nici o îndoială că acest înalt, înțelept și robust om de știință este unul dintre cei mai activi oameni ai lumii și, fără nici o exagerare, unul dintre geniile cele mai mari ale secolului».

Dinu MOROIANU
și I.M. ȘTEFAN

Față de tipurile din vremea sa, avionul Coandă a marcat o adevărată revoluție. Chiar și un om fără pregătire tehnică deosebită își poate da seama de aceasta privind desenele de mai sus.

cercetători din toată lumea
studiază

EFFECTUL COANDĂ

În ultimii ani efectul Coandă a constituit tema unor vaste cercetări teoretice și experimentale efectuate în multe țări europene și în S.U.A. În acest sens menționăm colectivele și laboratoarele de la Hermann-Föttinger Institut für Strömungstechnik (Berlin-Vest), Nationaal Lucht-en Ruimtevaartlaboratorium (Olanda), universitățile din Toronto, California, Cambridge, Braunschweig, cercetători din cadrul Academiei de științe a Marii Britanii (Royal Society), iar în Franța în cadrul O.N.E.R.A. (Office National d'Études et de Recherches Aeronautiques) etc.

În ce constă, propriu-zis, efectul Coandă?

Studiind curgerea jeturilor fluide, inginerul român a constatat că, dacă se prelungeste unor din pereții canalului printr-o placă plană înclinată sau curbă, jeturile respective deviază de la direcția inițială, urmărind aproximativ profilul plăcii. Tocmai acesta este fenomenul cunoscut în literatura de specialitate sub denumirea de «efectul Coandă», și el se pretează la numeroase aplicații practice.

Cimpul aplicațiilor a fost inaugurat de însuși Coandă, care a realizat depresor-amortizor de zgomot (folosit pentru sporirea economicității motoarelor cu combustie internă și diminuarea zgomotului generat de eșaparea gazelor), frîna de recul utilizată pentru micșorarea reculului la armele de foc, dispozitivul atomizor pentru combaterea dăunătorilor în agricultură etc.

În țara noastră, în ultimul deceniu, au fost efectuate cercetări sistematice asupra efectului Coandă, ceea ce a făcut posibilă definirea unor noi direcții de utilizare practică a fenomenului, cu perspective deosebit de interesante. Aceste direcții se referă la reversarea tracțiunii turbomotoarelor de avion, atenuarea zgomotului generat de motoarele cu reacție și curgerea gazelor în instalațiile industriale, obținerea lucrului mecanic la arborele unei turbine etc.

Aplicarea efectului Coandă în automatică a deschis perspective noi acestei științe, făcînd posibilă realizarea unor dispozitive pneumonice cu caracteristici superioare celor electronice. Rezultatele excepționale obținute pe acest tărîm au fost subliniate cu ocazia simpozionului internațional de automatică ținut la New York în anul 1965, unde H. Coandă a fost distins cu diploma de onoare a simpozionului.

Tot în anul 1965, din inițiativa unor oameni de știință cu reputație mondială, ca prof. dr.ing.R.Wille de la Technische Universitat (Berlin), prof. dr. ing. Kùchemann de la The Royal Society și alții, s-au ținut la Berlin lucrările primului colocviu european (Euromech 1) avînd ca temă exclusivă efectul Coandă. Prin aceasta colocviul a adus un omagiu savantului român, geniului creator al poporului nostru.

Dr. ing. Const. TEODORESCU-ȚINTEA

coandă

ani și momente ale unei mari creații

Ceea ce caracterizează scrierile publicate și chiar corespondența inginerului Henri Coandă este, între altele, dezvăluirea ingenioasă a breșelor și deficiențelor sistemelor tehnice folosite pînă la el, și aceasta duce la o salutară nemulțumire a inventatorului față de nivelul curent al tehnicii. Savantul aspiră continuu spre perfecționarea tehnicii pe baza unei viziuni cu totul noi, menite să depășească considerabil și chiar să răstoarne concepțiile existente. Am ales cîteva fragmente caracteristice pentru acest fel de a gîndi, care ne dă cheia creației sale excepționale.

Cîteva mici modificări, de ordin secundar, la fuzelaj și la motor, au permis piloților de aparate să facă adevărate minuni. Dar acest lucru nu ajunge. Ceea ce ne împiedică să progresăm este faptul că se consideră aeroplanele dintr-un punct de vedere cu totul altul decît cel pe care-l considerăm a fi cel just.

Actualele elice pot fi considerate ca aripile unei mori de vînt, cu un randament jalnic, în ciuda dimensiunilor lor enorme...

(Din «La Technique aeronautique» 1911)

1910: RĂZBOI ELICELOR!

Voi privi acum dintr-un punct de vedere nou aripile aparatelor de zbor și elicele aeriene.

De cîțiva ani aviația n-a făcut nici cel mai mic progres din punctul de vedere al suprafețelor purtătoare, iar dacă îndrăznelile cîtorva oameni cu sînge rece au dat iluzia că ea și-a atins ținta, toți specialiștii în mecanică trebuie să recunoască deschis faptul că aviația se găsește într-un stadiu absolut rudimentar, același stadiu ca și acum trei ani.

1910: AȘA A DECURS PRIMUL ZBOR DIN LUME CU UN AVION CU REACȚIE!

...De la început am vrut să elimini ideile curențe care presupuneau că elice este indispensabilă... Era în intenția mea să folosesc un turbopropulsor pentru a expulsa, printr-un orificiu circular, aerul din jurul motorului.

...În anul 1910 tunelul pentru înțea carea rezistenței avionului la curenți de aer nu era încă cunoscut. Am găsit

însă o modalitate de a face proba prototipului. Am montat aripile pe o locomotivă de cale ferată și astfel am putut verifica modul lor de comportare!

După ce toate probele au fost făcute și avionul montat, ne-am pregătit să efectuăm primul experiment.

Era în decembrie, pe aerodromul Issy-les-Moulineaux.

După câteva încercări motorul a pornit.

Trebuie să recunosc că nu am fost niciodată un pilot strălucit. Nu m-am putut lepăda de un anumit simțămînt de neliniște. Dar în dimineața aceea, pe lângă obișnuita mea înclinare spre nerăbdare, mai eram, în plus, într-o stare de surescitare neobișnuită.

M-am suit în carlinga avionului, am accelerat motorul și am simțit imediat cum curentul puternic al jetului împingea aparatul înainte. Am făcut semn să se tragă calele din fața roților și încet-încet avionul a început să se miște.

Inițial îmi propusesem ca în acea zi să nu fac încercări de zbor, ci doar câteva rulări pe micul aerodrom de la Issy-les-Moulineaux. Dar comenzile avionului mi s-au părut docile și atunci am injectat mai mult combustibil în turbină. Am injectat însă prea mult, căci într-o clipă eram înconjurat de flăcări.

Am fost nevoit să reduc puterea motorului. Acționînd valva, flăcările s-au potolit. De abia atunci am privit în jurul meu și mi-am dat seama că luasem viteză.

Zidurile vechilor fortificații aflate pe marginea aerodromului veneau rapid spre mine. Pentru a le evita, am tras manșa.

Dar vai, prea mult! Într-o clipă avionul a cabrat brusc, urcînd aproape la verticală. Eram deci în plin zbor dar, coborînd prea tare, intrasem în pierdere de viteză și avionul începu să alunece, aplecat pe o aripă, spre sol.

Instinctiv, am tăiat contactul gazelor cu mîna stîngă și alimentarea cu combustibil a jetului cu mîna dreaptă. Mi-am dat seama că eram azvîrlit din avion, în timp ce aparatul, la contactul cu solul, a explodat în flăcări.

A fost imposibil ca, din ce rămăsese din avionul consumat de flăcări, să pot stabili dacă celuloizidul sau dacă combustibilul a cauzat incendiul.

Proba fusese însă făcută. Zburasem cu primul avion cu reacție.*

1938: „PRIVIȚI O TROMBĂ...”

Priviți o trombă.

Caracteristicile ei includ un *val frontal* și un fel de suflu cu o forță destul de puternică pentru a nimici chiar orașe întregi. O înțelegere a acestui efect — suflul care creează o presiune puternică și, în același timp, o forță de ascensiune similară — este ceea ce a pus bazele cercetărilor mele cunoscute sub denumirea de «efectul Coandă»...

În 1938 am participat la o reuniune mondială a unor ingineri și aerodinamicieni de frunte. Participanții au dis-

O imagine a anului 2000? Aerodine lenticulare Coandă, pe un aerodrom... Ideea aerodinei i-a fost inspirată inventatorului de imensa energie a trombelor și cicloanelor. Este vorba de o mașină de zbor ideală, care, creînd o depresiune atmosferică strict localizată deasupra ei, decolează la verticală, zboară cu viteze supersonice în orice direcție, poate rămîne imobilă în spațiu sau ateriza la verticală. După mulți specialiști, ea reprezintă viitorul aviației.

Desen de M. IROAIE

cutat între ei noi sisteme de propulsie. Însă fiecare din cei prezenți își baza lucrările pe vechile teorii experimentate. Autorii acestor lucrări căutau să dezvolte, să amplifice ideile vechi, în loc de a păși pe drumuri noi. Am avut impresia că flecăruia îi era teamă de a fi altfel decît toată lumea...

Avioanele se compun din prea multe piese. Prea multe componente care se pot defecta... De ce să facem uz de motor cu piston, care se uzează foarte repede din cauza căldurii rezultate din fricțiune și a miilor de piese aflate în mișcare?

Chiar turboreactoarele, cu compresoarele lor, constituie o abatere de la motorul de care aveam nevoie.

Voiam să realizez o mașină, o unitate de propulsie în care nimic nu se mișcă. Natural, nimeni nu a fost de părerea mea...

(Dintr-un interviu acordat revistei «Flying», mai 1956)

1950: ANTIGRAVITAȚIA

Mă ocup de încercările mele asupra antigravitației... Cred sincer să ajung la ceva precis, creînd o antigravitație negativă, acționînd prin creșterea cîmpului electromagnetic în spațiul mezonic al atomului.

(Dintr-o scrisoare adresată lui Andrei Popovici)

1963: „DOMENIILE ȘTIINȚEI SÎNT ATÎT DE VAȘTE ȘI ATRĂGĂTOARE...”

...Îmi este foarte greu să pot, în câteva rînduri, să vă fac un rezumat al unei vieți, din care peste 63 de ani am avut marele noroc a putea inventa sau cel puțin a mă consacra cercetărilor științifice.

Domeniile științei sînt așa de vaste și atrăgătoare că nu m-am putut abține de a le atinge mai pe toate.

Dacă în aerodinamică am un oarecare renume, aceasta nu înseamnă că nu am găsit în alte branșe câteva lucruri interesante, atît în biologie, electronică, cristalografie, studiile spațiale, hidrodinamică, studiul apei în general, optică, termodinamică, energie nucleară și așa mai departe.

...Că-i cheamă Arhimede, Tales, Democrit sau Leonardo, Galilei, Copernic, Newton sau încă Volta, Papin, Gay-Lussac, Lavoisier, Watt, Faraday, Pasteur, Gramm sau Forest, Diesel, Edison, Tesla, Marconi, Fermi etc., etc., n-are importanță; ei însă sînt adevărații indivizi care au făurit lumea așa cum este astăzi.

(Dintr-o scrisoare adresată de ing. Henri Coandă din Stanford — S.U.A. lui Dinu MOROIANU și I.M.ȘTE-FAN, la 21 noiembrie 1963)

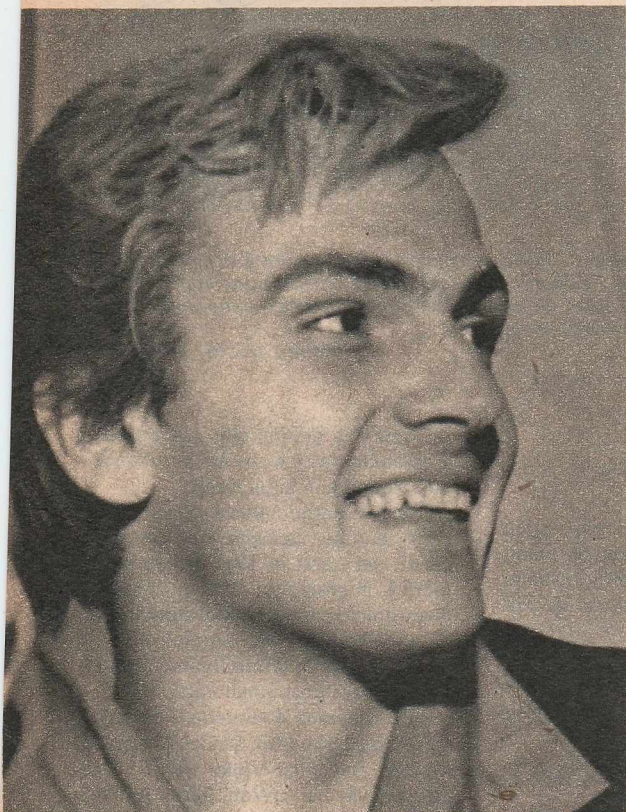
* Avionul a fost grav avariat în urma acestui zbor și ulterior Coandă nu a mai găsit mijloacele materiale pentru a perfecționa formula nouă a aviației reactive, în care puțini aveau încredere... e atunci.

**SILVIA POPOVICI,
FLORIN PIERSIC,
RODICA-SANDA
TUȚUIANU,
GEORGÉ CONSTANTIN**

în noi roluri

Interviuri realizate
de Sanda FAUR

**interviu-monolog
cu
florin piersic**

julieta '67

Timp de aproape trei stagioni Silvia Popovici a lipsit de pe scena Naționalului bucureștean. Ne-a lipsit. Se realizează cu vremea, între public și actorii săi preferați, un soi de osmoză, de comuniune spirituală și, absentînd la întîlnirile de fiecare seară cu spectatoriile bucureșteni, Silvia Popovici lăsase în urmă, ca să zicem așa, un dor artistic. E drept că, în răstimpuri, turneele Naționalului din Cluj o readuceau în mijlocul nostru și Silvia Popovici ne încunoștința asupra înfăptuirilor ei scenice clujene, asupra credințelor artistice necălcate, ne «raporta» despre *Ifigenia* sau *Constructorul Solness*. Și iată că din stagiunea aceasta Silvia Popovici revine pe prima scenă a țării.

— Acum zece ani, la începuturile drumului meu spre artă, am jucat rolul Ofeliei. O voi interpreta acum pe Julieta. Într-un spectacol regizat de Vlad Mugur, ca și primul. Zece ani sînt mulți dar și — o știm cu toții — foarte puțini: vom relua spiritul acelei montări shakespeariene care a fost marele succes al promoției noastre de proaspăt absolvenți, tradiția ei.

— Și ce Romeo veți avea alături?

— Pe Victor Rebengiuc, sper. Cu el am jucat în primul spectacol din cariera mea «Bunbery» (am fost de altfel colegi de institut) și e întotdeauna, în orice rol, un partener admirabil, plin de sensibilitate...

Iată, într-adevăr, un cuplu scenic promițător. Așteptăm de mult ca Teatrul Național să-și împlinească vechea-i promisiune de a ne oferi un memorabil «Romeo și Julieta».

— Orice actriță își dorește să

trăiască și să moară, măcar pentru două seri, în rolul Julietei, deși fiecare știe că au fost înaintea ei zeci și chiar sute de Juliete «de neîntrecut». Și fiecare ar dori să aducă în interpretare o notă proprie, inedită: m-ar durea și pe mine dacă aș relua un tip de Julieta spus și răspus pe scenă. Viziunea lui Vlad Mugur însă mă liniștește, mă încurajează: vom încerca să realizăm o Julieta plină de vitalitate și vigoare a sentimentului, o Julieta cu temperament meridional — în fond ea este o veroneză, nu o nordică. Mugur s-a și gândit la un moment dat să o facem brună, dar am renunțat pentru că aceasta ar fi fost totuși un dat exterior, formal poate. Ideea însă mă ajută pe mine: fără a-și pierde puritatea și candorile vârstei, Julieta mea nu va mai fi o ființă eterică, celestă, ci o tînără fată care iubește foarte omenește, răscoli-

tor, pămîntean. E o ființă telurică — în cel mai bun sens cuvîntului — care știe să lupte și să-și apere aprig iubirea. Romeste — textul arată limpede lucrul acesta — visătorul, liricul.

Deocamdată atît despre Julieta. Poate ceva mai mult despre rolul Anei Petrovna din «Un Hamlet provincie» de Cehov, pe care Silvia Popovici îl interpretează la scena Teatrului de Comedie? un rol deosebit de tot ce a jucat acum tînăra actriță, o poziție psihologică complexă: eroină cehoviană e întotdeauna problemă și o voluptate scenică. Poate că nu e cazul să vorbim despre ea; pînă la ora la care vor a reza aceste rînduri, piesa își fi început seria reprezentațiilor. Atunci, doar cîteva cuvinte î despre un proiect cinematografic: rolul unei chimiste în filmul Malvinei Urseanu, «Gioconda suris»...

Orice dialog cu Florin Piersic se transformă pînă la urmă într-un monolog. Firește, un monolog al actorului. Redactorul nu trebuie să se mai ostenească întrebînd, ci doar să știe să asculte. Iată cum decurge un asemenea interviu-monolog (vi-l relatez pe cel avut cu Piersic).

— Da, repet acum «Idiotul» lui Dostoievski. Nu știu pînă la ora actuală dacă și cum voi putea să-l trăiesc, dar îl simt, îl port pe Mișkin în mine de la prima lectură. E o declarație banală, dar o fac: l-am îndrăgit pe prințul Mișkin. Să fie oare pentru că, pe undeva, emite pe aceeași lungime de undă cu blindul, generosul, cu acel uriaș cu minte de copil care e Lennie din «Oameni și șoareci»? S-ar putea... Știu, nu e nevoie să-mi mai amintesc: îl am înaintea mea pe Gérard Philipe — i-am văzut recent, cu inima strînsă, filmul la Cinematotecă — îi am de asemenea pe Smoktunovski și Grițenko, care l-au jucat pe scenă, pe Iakovlev, care l-a făcut pentru ecran. Toți au fost străluciți, dar eu vreau să-i uit pe toți. l-am uitat de fapt; cînd joc nu pot avea un model; nu pot scoate din

mine decît ceea ce se plămădește, ca sentiment, ca realitate umană, în mine...

...Mare lucru pentru un actor tînăr să aibă posibilitatea unei largi diversități de roluri. Prima idee grozavă a fost a lui Cernescu care m-a făcut, la 20 de ani, să joc în două ceasuri și jumătate o viață întreagă: cele trei vârste ale lui Peer Gynt — la 20, 45 și 70 de ani. E comod să faci roluri care seamănă între ele și în care vii cu vîrsta și înfățișarea ta: un Gruia Grozovanu, un Harap-Alb sau un Cosmin sînt plăcut de lucrat — e întotdeauna reconfortant să trăiești pe scenă bărbați viteji, aprigi, cînștiți. Dar într-o zi Nicolae Motric m-a chemat să-l interpretez pe Iulius Fucik într-o piesă pentru televiziune și am fost atunci silit să-mi potolesc exploziile de vitalitate, să-mi conduc stăpînit trăirile, mișcarea: întîlnirea cu Fucik a fost pentru mine hotărîtoare. Cînd Mony Ghelerter m-a distribuit apoi în «Orfeu în infern» am simțit că drumul meu în teatru se schimbă: Orfeu nu a mai fost lucrat pe «smile», pe zîmbet și farmec. Părăseam, voiam să părăsesc fiefii junilor primi-

Dar marea îndrăzneală a avut-o Ființa: el a ignorat cei un metr nouăzeci ai mei, a ignorat atrtele facile ale junelui prim cît sînt de obositoare une și a pus cu mine în scenă «D polul diavolului». Nu am reușit. Poate că nu am avut atunci vînt experiența, poate că nu ascultat pe Ființa cum trel. Dar el n-a renunțat la mine. distribuit în acel rol dublu «Mașina de scris», apoi în «meni și șoareci», în «Din sen-trupează Electra» și, ar în «Idiotul». Cum vedeți, aprtot ce am jucat în ultima vr Lennie din «Oameni și șoa mi-a adus cea mai adîncă i fație artistică pe care am av vreodată. Și, dacă-mi perr să spun, și cel mai mare su la Viena, la Belgrad și Budap unde am fost în turneu, s-au s Mă opresc, nu-i frumos s lauzi singur...

Și acum «Idiotul»... Jc preună cu Ileana Stana lo (în Nastasia Filipovna) și M Albușcu (în Rogojin). S mai spun că acum îi cau Mișkin, neliniștit, febril, g rile, mișcarea, intonațiile? til, o știți și dv. ...

âteva vorbe despre bița cîrcioiu dar nu numai...

— Are vreo 20 de ani, e de pe undeva din Muscel și se numește Bița Cîrcioiu. Nu știu dacă Paul Everac a intenționat să-și enunțe eroina prin numele ei, dar, într-un fel, a ajuns la aceasta...

Rodica-Sanda Țuțuianu ne prezintă personajul pe care îl interpretează pe scena Teatrului «C. Nottara» în piesa «Patimi» (regia Sorana Coroamă).

— Numele acesta puțin vulgar are corespondențe cu anumite trăsături ale Biței, cu aparențele

ei: Bița pare ușuratică, pare nepăsătoare față de orice altceva în afară de Dandu al ei (de care se agață ca un cîrcel), pare rudimentară...

— De trei ori pare. Și cum e în realitate?

— Există o replică pe care o rostește, în penultima pagină a textului, *raisonneur*-ul piesei, Neamțul, un muncitor constructor: «*Dar fata asta era adevărată, Matei!*» Bița e un adevăr uman, o certitudine, și cred că Everac i-a conferit un rol polemic: ea neutralizează, dacă vrei, cinismul intelectualizant al celorlalți doi tineri din piesă. Prin însăși forța iubirii ei, prin sinceritatea ei totală, chiar descumpănită și prost condusă uneori. E un personaj tonic, găsesc...

— Și, desigur, de mare vitalitate și temperament, de vreme ce v-a fost încredințată spre interpretare.

— E toată un clocot, o dorință de împlinire, de desăvîșire. Și nu numai pe planul iubirii ei (Bița a venit în București să-l caute pe inginerul Dandu, «logodnicul» de 8 zile, dispărut fără urme după ce-a lăsat acasă, la țară, părinților fetei, 900 de lei și o damigeană de vin)... E, dacă vrei, însăși esența tinereții și dragostei prezentată voit într-un ambalaj gros, elementar. O tinerețe cu candorile și neștiința ei, cu îndrăznelile ei...

— Nu e cumva un gen de roluri spre care sînteți excesiv îndreptată de către regizori? Mă refer la aceste personaje dinamice, explozive...

— Sincer vorbind, nu cred că aș juca cu convingere o eroină cloritică, devitalizată. În rolul Biței mă simt excelent, credeți-mă...

petru rareș va urca pe scenă

De fapt, George Constantin pare făcut pentru rolurile de eroi ai istoriei: siluetă monumentală, talent masiv, o anumită gravitate lăuntrică. Și totuși, prin cine știu ce întâmplare, acest actor aștit de insistent și variat distribuit nu a jucat în nici o piesă istorică, deși se află în chiar teatrul («C. Nottara») care a dat și un Despot și un Vlaicu memorabili...

Și iată că George Constantin ne anunță primul său personaj istoric, interpretat într-o piesă scrisă azi despre ieri: «Petru Rareș» (sau «Mostenirea») — titlul nu e încă precizat) de Horia Lovinescu. Experiență inedită pentru el, interesantă pentru public. Așteptăm ca actorul acesta, prin excelență modern, zgîrcit cu efuziunile scenice, risipitor cu trăirile adînci, să demonstreze că nu sînt de loc obligatorii, în interpretarea teatrului istoric, nici gestul larg, nici tonul patetic, nici exercițiile de retorică.

— Despre rol, despre noua piesă a lui Horia Lovinescu?

— Nu, deocamdată nu sînt în măsură să fac confesiuni asupra relațiilor intime dintre personaj și interpret. Pot să vă spun însă că piesa degajă un nobil suflu patriotic, că silueta psihologică a lui Petru Rareș, acest domn român inteligent, clarvăzător, care a emis ideea înjgheburii unui stat românesc, este captivantă.

— Alte proiecte?

— Un rol ciudat, dificil, și prin asta atrăgător, în «Tangoul» lui Mrozek, pe scena Teatrului Mic. Mi se pare de ajuns pentru o stagiune, după un Pirandello («Henric al IV-lea») și alte șase roluri în acel recital de transformism care este «Omul, acest animal ciudat» de Gabriel Arout. Nu credeți?

semne bune

Sînt semne bune la acest început de an. Căldura cu care zierele și telespectatorii și-au încurajat prietenii de la televiziune la împlinirea primului ei deceniu de activitate, promițătoarele perspective anunțate de construirea noului sediu au avut, se pare, un binevenit efect stimulator. Primii care se bucură sînt, se înțelege, cronicarii. Adevărul e că le displace cînd sînt puși în situația de a-și critica, dojeni, ironiza colegii de la televiziune. Ei își înfrîncează adesea tentația de a emite aprecieri categoric negative la adresa unor emisiuni sau fragmente de emisiuni, pentru că se întrebă cît de greu le-a fost realizatorilor să facă și ceea ce au făcut, ținînd seama de imperfecțiunea mijloacelor tehnice care le stau la îndemînă. Investirea unor fonduri importante pentru a se crea televiziunii condiții materiale corespunzătoare cerințelor moderne denotă încrederea forurilor conducătoare în rolul educativ, instructiv și recreativ al acesteia. E o încredere pe care lucrătorii televiziunii se străduiesc vizibil s-o merite. Pot fi siguri că succesele, împlinirile, ideile lor fericite vor constitui un prilej de satisfacție pentru toți cei care îi urmăresc cu atenție și simpatie.

Să notăm, deci, la capitolul promisiunilor atrăgătoare, concursurile în pregătire. Varietatea lor tematică se înscrie între semnele bune. În ultima vreme se remarcă o tendință care niciodată nu va fi salutată îndeajuns: tendința de a cultiva cea mai caracteristică dintre multiplele însușiri ale omului contemporan — inteligența creatoare.

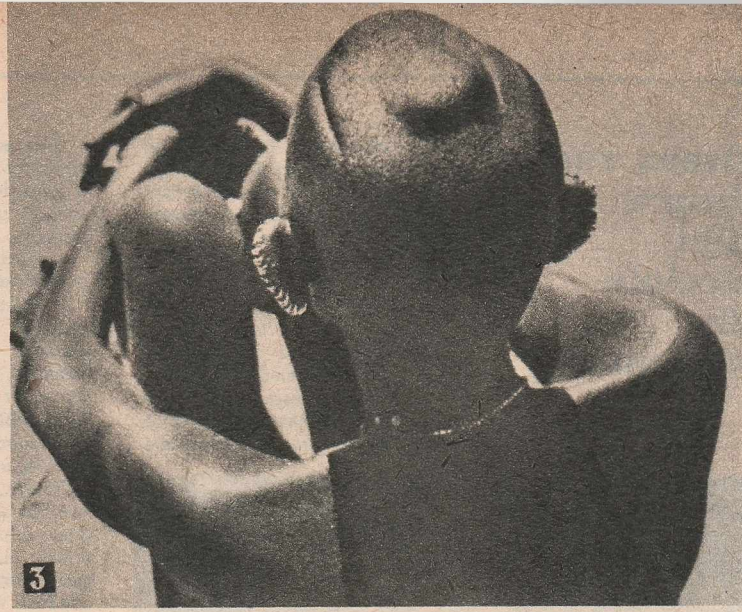
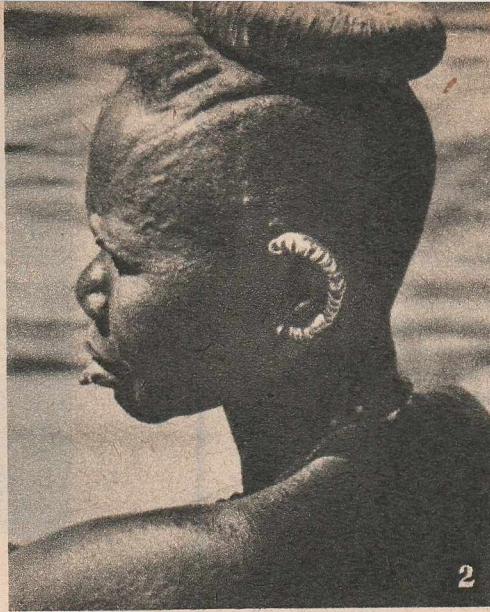
Pe micul ecran se dezbat cu vervă și pătrundere probleme ale vieții noastre de azi și de mîine. E vorba uneori despre falsul duel om-creier electronic, despre secretele memoriei, despre tinerețe și bătrînețe, despre terenul cucerit în domeniul cunoașterii structurii materiei, ca în mereu excelente emisiuni de știință. Alteori se face o anchetă despre fumat și consecințele lui sau doar o anchetă printre elevii de clasa întâi aflați în preajma primei lor vacanțe. Sînt invitate personalități fermecătoare ca bătrînul profesor care și-a condus elevii în refugiu în timpul primului război mondial sau ca puștimea care a învățat pe dinafară pagini de Mihail Sadoveanu și le «spune» cu talent.

Fantezia și competența profesională a realizatorilor acestor emisiuni s-au manifestat, între altele, în buna alegere a interlocutorilor și în inspiratul mod de abordare a problemelor.

Redacția de actualități a dobîndit, în sfîrșit, o secție de probleme internaționale, măsură care a și început să aibă rezultate vizibile în teleturnale.

Sînt, apoi, cicluri de emisiuni inteligent concepute, ca de pildă «Neobișnuita călătorii în lumea cărților». Scopul fiind incitarea foamei de lectură a celor mici, emisiunea ocolește primejdia prezentată de orice tip de «digest», adică de concentrare în pilule a unei opere literare. Se prezintă nu rezumate grăbite, ci cîteva episoade, în general bine selecționate, dintr-o carte. Una dintre cele mai izbutite emisiuni a fost cea consacrată lui Cervantes. Meritul autorilor ciclului este că nu se grăbesc, că apelează la actori și regizori calificați și finisează atent fiecare episod al «Neobișnuitelor călătorii». Și «Studioul pionierului» merită elogii pentru că respectă una dintre condițiile de bază ale emisiunilor-mozaic: concentrarea unui număr cît mai mare de subiecte, din domenii variate, într-un spațiu mic.

Noul an a pășit cu dreptul pe micul ecran. Curaj, tovarăși de la televiziune! Nu abandonați și nu uitați nici una din inițiativele valoroase. Nu vă temeți să faceți risipă de fantezie. Noi, telespectatorii, sîntem mereu alături de voi.

Femeile poartă pe cap, pe niște pernițe din iarbă (foto 1 și 2), coșuri grele de 35-40 kilograme, încărcate cu «durra». Pentru că încep să ducă asemenea poveri îndată ce se căsătoresc — de obicei de la 15 ani — greutatea le deformează craniul (foto 3).

„două luni în tribul masakin qisar“

În imensitatea continentului african, departe de orice urmă de civilizație contemporană dar păstrînd tradițiile unei culturi profund originale, există și azi sumedenie de triburi uitate de oameni, necunoscute, cu o evoluție socială întîrziată.

Trăiesc în regiuni izolate — «pete albe» pe trupul Africii. Viața lor poartă urmele grele ale îndelungatei exploatare coloniale.

«Trăiam la început în cîmpie — povestea un bătrîn din tribul Masakin Qisar exploratorului vest-german Oskar Luz. În urmă cu 6-10 generații am purtat multe lupte. Eram încolțiți de negustorii de sclavi. A trebuit să ne refugiem în munți. Ne-am construit case ca niște fortărețe, pe culmi. Abia în anii din urmă ne-am înapoiat aici, la poalele munților».

Munții de care pomenește bătrînul, situați în Sudanul central, se numesc Dar Nuba, iar administratorii sudanezi desemnează toate triburile din această regiune sub denumirea de «Nuba», deși ele nu constituie o comunitate etnografică omogenă.

Un grup de exploratori vest-germani, condus de Oskar Luz, a făcut un popas de două luni la unul dintre aceste triburi, Masakin Qisar, situat în partea sudică a Munților Nuba. Cu acest prilej au fost realizate 15 documentare pentru Institutul de filme științifice din Göttingen, precum și 80 de înregistrări pe bandă de magnetofon ale cîntecelor și limbii tribului.

CA SĂ FII FRUMOASĂ...

Tesse — o fată grațioasă, de vreo cincisprezece ani — s-a așezat pe o piatră la marginea satului Tadoro, pregătită să îndure chinul care avea să-i sporească frumusețea — povestește Oskar Luz. Înfățișarea ei nu trăda nici un fel de teamă. Prezența noastră, a unor străini cu pielea albă, nu părea s-o jeneze cîtuși de puțin. Nouă, veniți din depărtata Germanie, operația la care aveam să asistăm n-avea părea pe cît de barbară pe atît de inutilă. Dar la triburile din Munții Nuba o fată netatuată este ceva de neconceput.

Trupul Tessei purta deja cicatricile unor intervenții mai vechi de «chirurgie estetică». Brațele, pieptul, pînțelele îi erau împodobite de tatuaje cu modele tradiționale. Acum urma să-i fie tatuat umărul stîng.

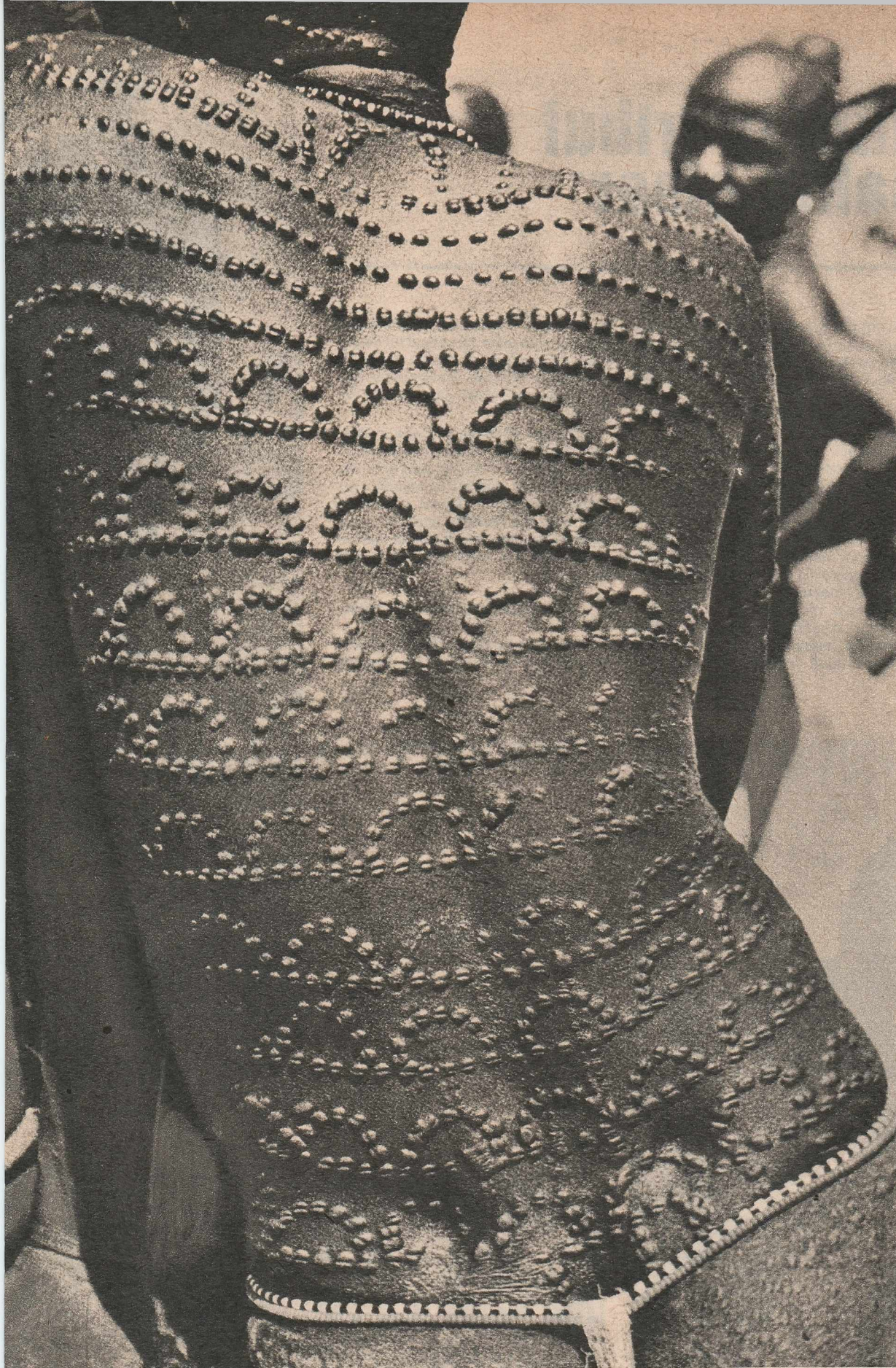
Iată cum descrie conducătorul expediției această operație: cu virful unui cuțitaș în formă de spatulă, Kose-Gogo, o expertă în asemenea rituri tribale, a făcut pe omoplatul fetei o incizie scurtă, apoi încă una și încă una, pînă cînd au apărut un șir întreg de tăieturi. Singele a fișnit fără ca Tesse să tresară. După cîteva minute «artista» a șters singele, a scuipat pe răni și a turnat peste ele puțin ulei de susan. Tratatamentul de înfrumusețare urma însă să continue, în etape, în decursul anilor.

Nepăsarea cu care îl suportase Tesse a făcut pentru noi scena parcă și mai neverosimilă. Nu trebuia însă să uităm că ne aflam la capătul unui drum foarte lung, care ne adusese în mijlocul misterelor Africii.

«BUN VENIT LA TADORO!»

Ne puteam considera norocoși că ajunsesem aici — mărturisește exploratorul german. Guvernul sudanez limitează accesul în Munții Nuba. Dar noi izbutisem să obținem la Khartoum permisiunea de a studia cultura aces-

fi nouă de folos. Sînt oameni buni. Primiți-i cu ospitalitate, ca și cum ar veni din partea mamei voastre. Ajuțați-i. V-o spun eu, bătrînul șef».

ÎN VIZITĂ LA NATU

La început oamenii au păstrat față de noi o atitudine rezervată; ne-au «adoptat» abia mai târziu, în cursul ședării noastre de două luni pe aceste meleaguri. Rezerva inițială se datora, după cîte ne-am dat seama, îndeosebi faptului că mulți dintre oamenii tribului Masakin nu văzuseră niciodată europeni. Comportarea și înfățișarea noastră îi uimea. I-am lăsat, de pildă, să ne frece brațele ca să se convingă că culoarea lor albă nu dispăre.

La Tadoro am văzut pentru prima oară îndeaproape casele tribului Masakin, asemănătoare unor fortărețe, fiecare formată din cinci corpuri cilindrice cu acoperișuri din stof. Așezate pe temelii de piatră, colibele sînt spoite pe dinăuntru și pe dinafară cu lut. Lumina pătrunde prin deschizături rotunde sau ovale, la înălțimea genunchilor sau a taliei.

Natu ne-a însoțit prin sat împreună cu «fiul» său Aleppo, de fapt însă nepotul lui. «De obicei copiii rămîn cu părinții lor doar pînă la cinci sau cel mult șapte ani — ne-a explicat Natu. Apoi sînt adoptați de fratele mamei lor și cresc în gospodăria unchiului. Aleppo este fiul surorii mele. Aceasta este legea tribală care întărește legătura dintre familiile noastre».

Natu ne-a prezentat și pe cele trei soții ale sale. «Majoritatea bărbaților au o singură nevastă. Trebuie să fii bogat ca mine — ne-a spus cu orgoliu în glas — ca să poți întreține mai multe neveste. Trebuie să ai mai mult pămînt și mai multe vite și să asiguri fiecărei soții o casă separată».

Cu multă ospitalitate, Natu ne-a pofțit în locuința lui, identică de altfel cu toate casele tribului. Prima colibă — dormitorul soților. O jumătate a celei de-a doua adăpostește găinile, caprele sau porcii, care au o intrare la nivelul solului; mai sus, printr-o deschizătură separată, intră băieții sau fetele, care locuiesc oarecum la etaj. În a treia, soțiile macină cerealele. Uneori soțul ocupă a patra colibă, unde se află de asemenea ulcioarele cu bere, vasele cu apă și cu alimente de rezervă. Al cincilea cilindru este hambarul, în care familia ține în vase mari recolta de mei și susan. Natu mi-a arătat și «camera de baie». Am văzut curînd că fiecare casă din sat are un fel de duș. Apa curge dintr-un vas de lut atîrnat între două coarne de antilopă pe unul din zidurile care înconjură curtea. Pentru a folosi dușul nu trebuie decît să înclini vasul.

CU MULT MAI DUREROASĂ DECÎT BICIUL

Seara, după terminarea lucrului, locuitorii satului se adunau laolaltă, cîntau sau ascultau cîntecele noastre. Adeseori le înregistram și puneam apoi banda, spre marea încîntare a interpreților care își auzeau propria voce.

În acele seri, în timp ce vasul cu bere trecea de la un om la altul, puneam diverse întrebări bătrînului șef. Ne-au interesat, de pildă, obiceiurile și tabuurile populației Nuba în legătură cu căsătoria. «Anumite căsătorii sînt interzise la noi — ne-a explicat el. Un bărbat nu are voie să se căsătorească

(Continuare în pag. 16)

◀ Din omoplatul Tessei au țîșnit șuvoaie de sînge. Dar ca să fii frumoasă trebuie să suferi...

▲ Cînd tatuajul artistic este complet.

tor populații, de a le filma îndeletnicirile și ceremonialurile, de a face imprimări după muzica lor.

Mica noastră caravană a ajuns în Tadoro într-o dimineață. Ne-am lăsat mașinile la umbra unor salcîmi uriași și ne-am prezentat șefului satului. Cu aprobarea lui, ne-am întins corturi-

le. Tot satul — inclusiv șeful său, Natu, însoțit de fiii, nepoții, nepoatele și de toate rudele lui — a venit să ne salute. Natu a ordonat să ni se aducă «marissa», o bere făcută din mei, și în timp ce vasul cu băutură era trecut din mîină în mîină, ne-a urat bun venit. Am pus la rîndul nostru o bandă de

magnetofon pe care era imprimat un mesaj de recomandare din partea căpeteniei satului învecinat, Reikha (aparținînd de asemenea tribului Masakin Qisar). «Acești străini — se spunea — vor să muncească în preajma noastră, nu numai pentru ei înșiși, dar și pentru a dobîndi cunoștințe care ne pot

două luni în tribul „masakin qisar“

cu două surori, chiar dacă își poate permite să aibă mai mult de o nevastă. De asemenea trebuie să se căsătorească în afara clanului lui. Cine nesocotește aceste reguli vechi nu e pedepsit, dar dezaprobarea comunității este pentru noi cu mult mai dureroasă decât biciul sau amenda... În curînd fiul meu, Aleppo, va împlini 20 ani și se va căsători cu Gaga-Gashal, fiica șefului satului Tosara. I-am pus deoparte o vacă, trei capre și douăsprezece săgeți. După strînsul recoltei el va înmîna darurile de nuntă tatălui fetei alese. Astfel căsătoria se va considera încheiată. Dar Gaga va continua să rămînă cu părinții ei și numai noaptea va locui cu Aleppo, aici, la Tadoro. Vor avea casa lor proprie cînd Gaga va naște un copil. Ea se va muta împreună

cu soțul ei și va aduce cîteva coșuri cu mei, susan și fasole, precum și ustensile de bucatărie. De atunci încolo vor trebui să-și poarte singuri de grijă.

LA CULES DE «DURRA»

Oamenii triburilor Nuba sînt îndobșite foarte harnici. Munca cea mai grea și mai intensă le este solicitată de culturile de «durra», o varietate de mei asemănătoare ca aspect cu porumbul, care constituie hrana lor de bază. Durra se seamănă în anotimpul ploios și se seceră în noiembrie și decembrie, luni ale anotimpului secetos.

Strînsul recoltei este o muncă a întregii comunități: vecinii și rudele lucrează împreună pe pămîntul unei familii, după care se mută pe ogorul

alteia și așa mai departe. Proprietarul nu prea muncește pe peticul lui de pămînt, fiind ocupat cu oficiile de gazdă: el servește mîncare, «marissa», și asigură chiar muzicanții care să distreze oamenii.

Deoarece pășunile sînt rare, creșterea vitelor are aici o importanță secundară. Laptele, consumat doar acru, este rezervat în special campionilor de lupte și bătrînilor. Tinerii și tinerele mai folosesc laptele acru și untul pentru a-și unge fața în timpul festivalurilor. Dar nu mulți își pot permite acest lux.

SPECTATORI LA «SANDA»

Perioda serbărilor, zilele și nopțile de «sanda» — întreceri de dansuri,

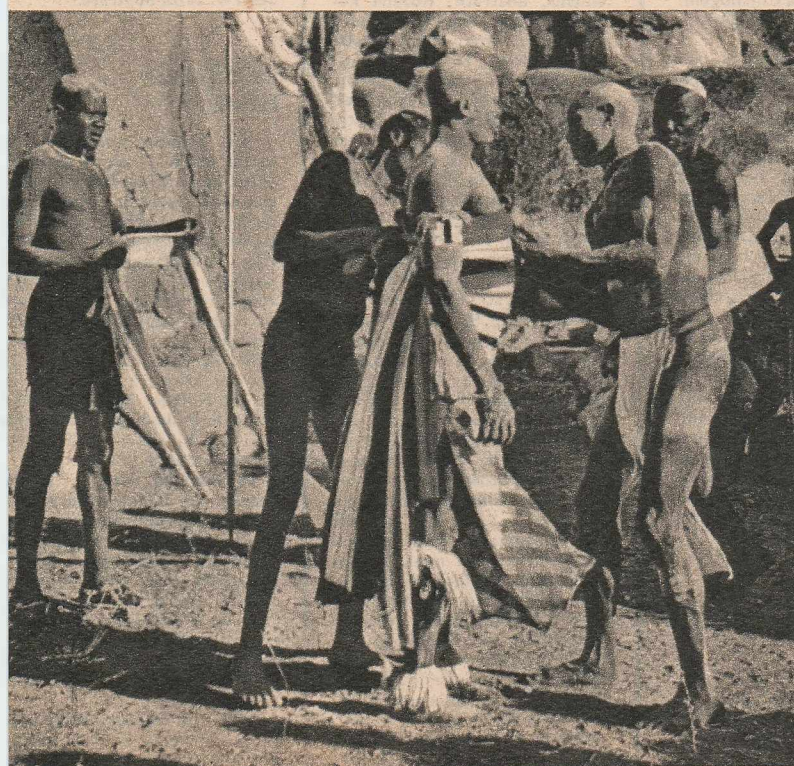

Locuințele Nuba, mici fortărețe compuse din cîte cinci cilindri. ▶

◀ Coada de vulpe atîrnată de gît îi va purta noroc la întrecerea de lupte.

În plină competiție, pudrați cu cenușă. ▼

cîntece și lupte — urmează celei a recoltei. Între 15 decembrie și 25 ianuarie căpeteniile au organizat mai multe «sande», la marginea fiecăruia dintre cele șapte sate ale tribului.

Am asistat la «sanda» din satul Tosara și pot afirma că nici unul dintre noi nu o va uita vreodată. Oamenii veneau grupuri-grupuri. Bărbații purtau steaguri, sulite, scuturi, bastoane și erau împodobiți cu panglici, piei și cozi de animale. Unii purtau petice de pînză colorată, batiste, pălării și sandale. Femeile aveau înfipte în buza inferioară bucăți lungi de lemn, piatră sau fildes.

Înainte de a pleca de la casele lor, luptătorii se pudraseră cu cenușă, care le făcea corpurile mai lunecoase și le conferea, după părerea lor, un plus de forță. Unii se încinseseră cu cordoane de piele, de care atârna la spate o coadă de vacă. Alții aveau legat de spate un vas de lut; atît timp cît vasul era întreg, constituia dovada că

purtătorul lui nu fusese aruncat la pămînt.

Fiecare sat trimisese la festival vreo 12 luptători, conduși de campionul lor.

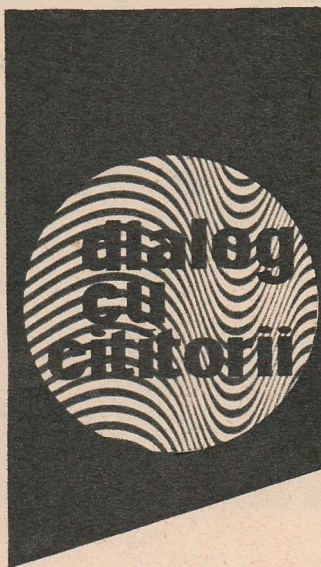
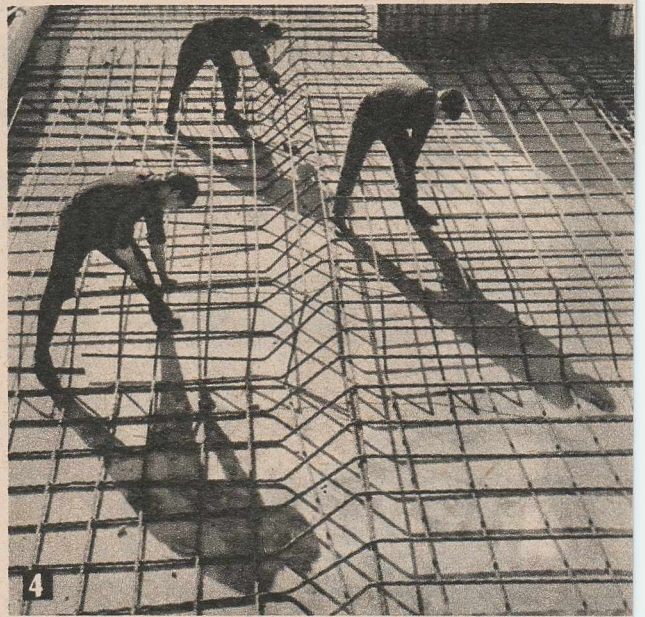
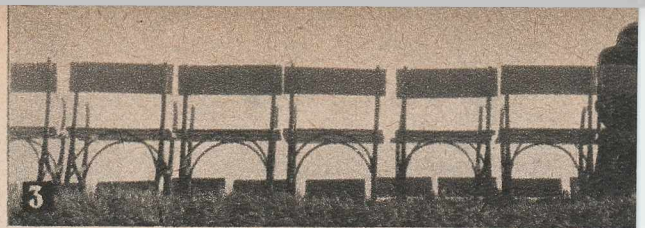
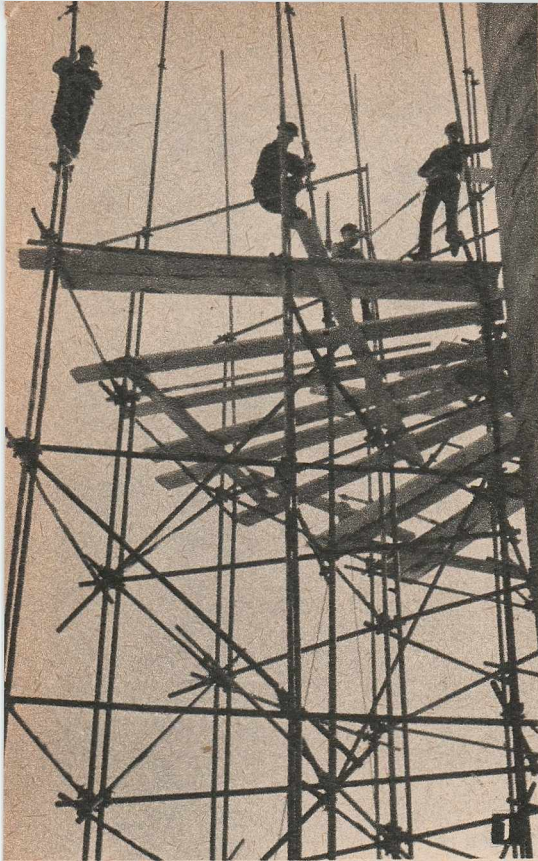
Și iată că sosi și momentul solemn al întrecerii. Primul luptător își făcu intrarea în arenă, privi mai întîi sfidător de jur împrejur și apoi îngenunche, așteptînd ivirea adversarului. Provocarea fu acceptată de un alt luptător, care intră la rîndul său în arenă.

Potrivit regulilor acestor lupte, cel dintîi care atinge pămîntul cu șoldul, capul, brațul, genunchiul sau umărul — cu oricare parte a corpului excepțînd picioarele — e declarat învins.

La apusul soarelui întrecerile de luptă au luat sfîrșit. Pînă la răsăritul lunii, care trebuia să lumineze calea de întoarcere, băieții și fete, frumos împodobiți, au dansat în sunetul tobelor și chitarelor cu cinci corzi — «benembenes».

La începutul lunii februarie grupul nostru și-a încheiat activitatea. În ziua plecării — își amintește Oskar Luz — Natu mi-a oferit cea mai frumoasă sulită a sa. Am fost petrecuți cu alai de peste 200 locuitori. Și mica noastră caravană a pornit pe drumul lung ce avea să ne aducă din inima Africii înapoi spre patrie.

◀ *Învîgătorul este declarat campion. I se oferă cele mai frumoase haine și podoabe. Un an de zile, pînă la următoarele «sanda», el nu va face altceva decît să se antreneze.*

mari figuri de umaniști...

Cititorul Traian Gr. Cif din com. Stinceni, rn. Toplița, își începe scrisoarea sa adresînd mulțumiri colaboratorilor noștri prof. univ. dr. Iosif Antohi pentru articolul dedicat vieții marelui învățat și umanist ceh Komensky și publicistului Lascăr Sebastian pentru materialul închinat altor mari figuri ale umanismului — Erasmus din Rotterdam și Thomas Morus. Corespondentul nostru ne mai roagă să continuăm acțiunea începută, prezentînd în paginile revistei și alte chipuri de oameni care și-au închinat toate forțele păcii și umanității. În acest sens domnia-sa ne sugerează ca subiect al unui viitor articol viața și activitatea elvețianului Jean-Henri Dunant (1828-1910), unul dintre fondatorii Crucii Roșii.

Redacția noastră mulțumește tov. Cif pentru această propunere, luînd act de ea, și menționează totodată că asemenea

subiecte au stat și vor sta și în viitor în atenția noastră. De altfel simpla foietare a unei colecții (să spunem cea pe anul 1966) demonstrează că «Flacăra» s-a preocupat de înfățișarea figurilor luminoase ale trecutului.

cei vizați prin critici răspund...

Casa de discuri «Electre-cord» (la o sesizare a cititoarei Elvira Szemerjei din Sibiu): «Din păcate, spațiul restrîns al etichetelor de pe discuri nu ne permite să inserăm pe lângă titlurile originale ale cîntecelor și traducerea lor. Unicul mod de a satisface cererea dv. este de a adăuga aceste traduceri pe mapa discului. De altfel, de cîteva luni am și început să procedăm în acest fel și ne propunem să menținem principiul pentru viitor».

Sfatul popular al regiunii Cluj — Direcția comercială (la o sesizare a cititorului Pavel Hărănguș din Cluj): «Cu toate că am făcut numeroase inter-

venții la M.C.I. — D.G.C.M.C. pentru a ne suplimenta repartiția de hîrtie fotografică la nivelul necesarului, pînă în prezent nu am reușit să obținem o cantitate suficientă menită să satisfacă pe deplin cerințele cumpărătorilor (dintr-un necesar de 33 800 mp hîrtie fotografică pe anul 1966, ni s-a asigurat doar 50%). Sperăm că în cursul anului 1967 vom putea pune la dispoziția amatorilor cantități sporite de hîrtie foto».

prea multe reclame?

«Deseori publicați prea multe reclame în raport cu numărul total de pagini al revistei. De exemplu: în nr. 47 publicați reclame și în pag. 21, și pe ultima copertă. Nu credeți că sînt prea mult două pagini de reclamă într-un singur număr de revistă?», ne scrie tov. Petre Falcoș din comuna Chirnoieni, raionul Negru Vodă (Dobrogea).

Nu, tovarășe Falcoș — nu credem că sînt prea multe. Mai ales dacă ținem seama de faptul că au fost destule numere în care nu am avut nici o pagină de publicitate și că doar în cîteva numere am avut două pagini. Sîntem însă de acord că reclamele acestea nu sînt totdeauna foarte izbutite, că mai e mult de făcut pentru ca ele să informeze în mod plăcut pe cititor și să înfrumusețeze revista.

Sîntem de acord cu critica privitoare la calitatea artistică și cea poligrafică a unor coperte, care nu corespund exigențelor cititorilor noștri (inclusiv coperta nr. 47, pe care o criticați). Ne vom strădui să realizăm coperte cît mai bune. Sperăm că cele din ultimele numere v-au plăcut și vă vor fi pe plac și cele ce urmează.

cititorii către cititori

Următorii cititori doresc să corespundă: Constantin Văsii, elev, 17 ani, com. Apa Asău, rn. Moinești: ilustrate; Elena Co-

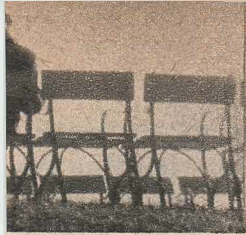
man, elevă, 19 ani, Babadag, str. Măcriș 6, reg. Dobrogea: cinema, ilustrate; Volumica Ciocan, elevă, 17 ani, Hirsova, str. Grivița 16, reg. Dobrogea: cinema; Constanța Paraschiv, elevă, com. Virtoapele de Jos, rn. Roșiori-de-Vede: teme diverse; Liviu Băltag, mecanic auto, Piatra-Neamț, str. Cerbului 1: teme diverse, ilustrate; Ion Amariei, elev, com. Blăgești-Șipote 220, oraș Buhuși: muzică, sport, cinema, ilustrate; Ioana Munteanu, elevă, Hunedoara, str. Gazometru, bl. 1, ap. 9: cinema, ilustrate; Constantin Grăcu, muncitor, Oțelu Roșu, str. Alexandru Odobescu 1: teme diverse, ilustrate; Constantin Molea, elev, Craiova, str. General Magheru 59: ilustrate; Victoria Smaranda, elevă, 16 ani, Brașov, str. Avram Iancu 83: cinema, ilustrate; Rodica Popescu, elevă, 17 ani, Pitești, str. Cpt. Cușui 11: ilustrate; Mioara Florescu, elevă, 19 ani, Buzău, str. Col. Buzoianu 82: cinema, ilustrate; Rozalia Peleaci, elevă, Arad, str. Labirint 6: cinema; Elena Ștefănescu, elevă, 17 ani, Pitești, str. Gării 5: geografie, sport, cinema, ilustrate; Maria Nedelcu, elevă, 16 ani, Brăila, str. Ion Ghica 56: ilustrate; Aurel Florea, elev, Iași, șc. prof. R.M.R. Nicolina, str. 13 Decembrie 54: teme diverse; Ioan Copoveanu, muncitor, Uricani, str. Republicii, bl. 29, sc. 2, et. 1, ap. 10: teme diverse, ilustrate; Constantin Ghișescu, electrician Hunedoara, str. 30 Decembrie 1, bl. C.M. 4, ap. 85: teme diverse, ilustrate; Cornelia Grigoroșcuță, elevă, 17 ani, Iași, Spl. Bahului 33, et. 10, ap. 43: filatelie, cinema, ilustrate; Nicolae Horhorcea, recepționar, Buzău, str. Vulcan 53: teme diverse, cinema, ilustrate; Marian Manea, mecanic motoare, 20 ani, or. Gheorghe Gheorghiu-Dej, str. Cașin, bl. 1, sc. 5, et. 1, ap. 59: sport, ilustrate; Vasile Vladislav Trif, mecanic mină, Petroșani, cart. Carpați, bl. 17, sc. 3/6: sport, automobilism, ilustrate; Mioara Tudor, elevă, 17 ani, Buzău, bd. Republicii 31: teme diverse, ilustrate; Emil Bibiri, operator chimist, 23 ani, or. Gheorghe Gheorghiu-Dej, str. Cașin 11, sc. 2, et. 2, ap. 21: sport, ilustrate; Costică Stanciu, lăcătuș, 17 ani, or. Gheorghiu-Dej, str. Cașin 11, sc. 2, et. 2, ap. 21: sport, literatură, muzică, cinema, ilustrate; Gheorghe Marcu, elev, 20 ani, Arad, bd. Lenin 5-7, et. 1, ap. 19: teme diverse, ilustrate; Elena Enache, elevă, Tr. Măgurele, str. Antoi Pann 92: cinema, ilustrate; Mim Bițan, soră medicală, 21 ani, Constanța, str. Ederei 15, km 4 muzică, literatură, ilustrate; Angela Enache, elevă, sat Obîrșia com. Gloduri, reg. Bacău: teme diverse; Vasile Nica, mecanic auto, 19 ani, Craiova, str. Rozelor 6: auto, ilustrate.

în cîteva rînduri

Ion Igăzan, comuna Zorlențu Mare. 1) După cum aș văzut în nr. 1 pe 1967 al revistei, doar cîinci din răspunsurile dv. la ancheta «Flacării» au corespuns cu părerea majorității cititorilor. 2) În planul tematic al copertelor pe anul în curs figurează și unele din interpretările de muzică populară la care vi referiți. 3) Sîntem surprinși aflînd că vreți să corespundă dar nu știți pe ce adresă să scrieți. Rubrica «Cititorii către cititori» e plină de adrese. Alegeți una dintre ele și începeți corespondența.

M. Natașa, Cluj. 1) Fiți fără teamă: nu intenționăm să diminuăm spațiul rezervat dezvoltării problemelor ce frîmîntă tineretul, ci dimpotrivă. 2) Nu înțelegem prea bine la ce vi referiți cînd propuneți să apară în revistă unele probleme de geologie. Dacă e vorba de articole de specialitate, ne pare rău dar nu sînt pe profilul revistei noastre.

Mariana Constantin, București. Dorim să publicăm fotografia actorului dv. preferat pe

cititorii fotogra- fiază

din carnetul
fotoreporterului
Francisc KELEN
(Arad)

- 1 Construim.
- 2 La colț de stradă.
- 3 Pensionarii.
- 4 Fier beton.

copertă. Nu știm însă cind anume vom realiza această intenție.

Marilena Coandă, Medgidia. 1) Actriței Zizi Șerban scrieți-i pe adresa Teatrului satiric muzical «C. Tănase», Calea Victoriei nr. 33, București. 2) Informațiile pe care le solicitați în legătură cu institutele de cultură fizică din țară le puteți obține adresându-vă direct Ministerului Învățământului, str. Spiru Haret nr. 12, București.

Speranța Nacea, Constanța. Datele bio și bibliografice ale scriitorului Roger Martin du Gard pot fi găsite în prefața romanului «Familia Thibault», apărut în traducere românească.

Nicușor C. Ionașcu, com. Cernelele de Sus. 1) Așteptăm primele dv. fotografii. 2) Materialele din viața satului vor continua să rămână în atenția noastră. 3) Intenționăm să publicăm un reportaj mai amplu dedicat mănăstirii Voroneț, firește, bogat ilustrat. 4) Motocicla e o disciplină sportivă relativ nouă, cu o foarte restrânsă arie de răspindire. 5) Sistem de acord cu dv. în privința muzicii populare și a interpretărilor ei. 6) Am luat în evidență adresa dv.

Adriana și Niculina Vasiliu, Birlad. Nădăjdum că în viitor veți avea prilejul să ne mulțumiți și pentru cealaltă dorință exprimată: fișă filmografică Richard Burton.

Vasile Mițu și Emilian Oaie, Focșani. În nr. 50, precum ați văzut probabil, a apărut istoria orașului Focșani. Comunicăți-ne părerea dv. despre articolul respectiv.

Laurențiu Georgescu, Timișoara. Pe spațiul redus al unei cărți poștale au încăput totuși atâtea întrebări, sugestii și propuneri. Le-am luat în evidență și, în măsura posibilităților, vom ține seama de ele.

Mihaela Popovici, Timișoara. Filmul «Dacia» va fi prezentat publicului îndată ce vor fi terminate o serie de operații tehnice. Revista noastră a publicat reportaje din timpul filmărilor.

NOTĂ

Cititorii care se adresează redacției și doresc să li se răspundă revistă sau prin poștă sint rugați să menționeze în scrisori mele și adresele lor complete.

istoria baletului (II)

Publicăm în numărul de față continuarea răspunsului dat de Tilde URSEANU, maestră de balet, la întrebarea cititoarei Rodica Oprea din București.

Bogatul folclor românesc, talentul și dragostea pentru dans au creat posibilitatea unor reprezentații cu «dans și muzică» încă în secolul trecut. Astfel, în 1853 au apărut primele baleturi naționale: «Pescarul și Măria-sa» și «Doamna de aur». Acesta din urmă, pe un libret de Petre Grădișteanu și cu muzică de Augusta Maywood și Ludovic Wiest, amintește de baleturile romantice cu silfe și zâne, dar în care, pe lângă nelipsitul «Pas de deux», s-au dansat ardelenesea, bătuța și briul.

La începutul secolului XX, în București, compania Grigoriu încearcă să înființeze o școală de balet, iar în 1911, la Teatrul liric, se reprezintă «Zina păpușilor» de Bayer, cu prima balerină Mady Walter din Viena.

Despre formarea unei trupe organizate de balet românesc se poate vorbi atunci când, în 1920, un grup de entuziaști muzicieni și iubitori de artă au pus bazele Operei române.

Încă din prima stagiune, teatrele de operă din București și Cluj au înscris în repertoriul lor spectacole de balet ca «Arlechinada» sau «Faunul și Nimfa», după modelul miniaturilor din Apus.

Anul 1924 marchează o activitate susținută în coregrafia românească: maestrul de balet Anton Romanovschi montează baletul într-un act ca «Chopiniana», «Invitația la vals», «Șeherezada», «Daphnis și Chloé», «Petrucșca» și multe altele, ducând paralel și o susținută muncă pedagogică. În acest răstimp, alături de Romanovschi mai activează Vera Caralli la București și Roman Moravski la Cluj, care îmbogățesc repertoriul de balet cu noi titluri și promovează soliști talentați și pasionați. Dintre aceste spectacole amintim doar două: «Lacul lebedelor» (1932) și baletul românesc «Taina» pe muzică de Mihail Andricu, lucrare inspirată

de povestea celor trei fete de împărat și a merelor de aur. Dacă Romanovschi, Caralli și Moravski au pus bazele școlii clasice de balet la noi în țară, Floria Capsali i-a imprimat caracterul național, apropiindu-se cu multă dragoste și pricepere de folclorul românesc, pe care l-a prelucrat, urcându-l cu succes pe scena Operei. Astfel, alături de numeroase baleturi clasice montează lucrări ale compozitorilor români ca «Nunta în Carpați» de Paul Constantinescu și «La piață» de Mihail Jora. Dar adevărata dezvoltare a baletului românesc a început în 1944, imediat după eliberare. Stagiunea 1948-1949 consemnează evenimente importante pentru progresul coregrafic mai întâi prin realizarea unor spectacole de înaltă tinută artistică dintre care menționăm «Fintina din Baccisarai» și «Harap-Alb», după povestea lui Creangă, pe muzică de Alfred Mendelsohn, și apoi prin deschiderea școlilor de specialitate, de stat, de la București și Cluj.

În perioada dintre cele două războaie baletul românesc a cuprins dansatori soliști înzestrați ca Marioara Georgescu, Nicolae Iacobescu, Bela Balogh, Tamara Kapp, Iosefina Crainic, Miță Dumitrescu și mai ales Elena Penescu-Licium. După 23 August 1944 mai cu seamă s-au ridicat numeroase cadre noi, talentate, care au atins în măiestria interpretării și în virtuozitate tehnică nivelul cel mai înalt. Notăm printre ei pe Sanda Orleanu și Oleg Danovschi, Irinel Licium, Valentina Masini, Alexa Mezincescu, Ileana Iliescu, Gheorghe Cotovelea, Sergiu Ștefănescu, Magdalena Popa, Petre Ciortea și mulți alții.

În prezent măștrii de balet conducători ai teatrelor muzicale din țară, alături de soliști consacrați, stele ce s-au afirmat pe scenele mondiale, își unesc eforturile pentru consolidarea, perfecționarea și ridicarea baletului românesc la nivelul marilor trupe de tradiție.

cruzimea lui Neron

«Aș dori să cunosc câteva aspecte esențiale ale personalității împăratului roman Neron».

Viorica CREȚU, Reșița

Răspunde prof. univ. doctor docent în științe RADU VULPE.

Împăratul roman Neron, care s-a urcat pe tron la vârsta de 17 ani, dominând între anii 54 și 68 e.n., și care pe numele său întreg se numea Lucius Domitius Ahenobarbus Nero, păstrează în istorie faima celui mai crud dintre suveranii Romei, nu atât prin numărul crimelor sale — căci a avut predecesori și succesorii care au săvârșit și mai multe — cât prin aspectul lor scandalos. Ingratitudinea sa, desfrulul, lenevia, docilitatea la influențe pernicioase, lășitatea, grandomania, lipsa de interes pentru treburile de stat, dezordinea în guvernare, pasiunea pentru cabotinism și pentru preocupări nedemne de purpura imperială au dat crimelor sale, izvorâte toamă din aceste defecte de caracter și de comportare, proporții monstruoase. Uciderea propriei sale mame Agrippina, a fratelui său vitreg Britannicus, a sprijinitorilor săi cei mai devotați, ca prefectul Burrus și filozoful Seneca, a soțiilor sale succesive Octavia și Poppaea, fără a mai vorbi de masacrele comise în rândurile celor mai ilustre valori morale, intelectuale, politice și militare ale societății romane, au umplut de repulsie și de indignare atât pe contemporanii cit și posteritatea. Făcând bilanțul critic al tuturor știrilor transmise despre acest ultim descen-

dent al dinastiei lui August și ținând seama numai de cele vrednice de încredere, rămâne incontestabilă cruzimea acțiunilor sale, împinsă până la vecinătatea cu demența.

Cu toate acestea Neron n-a fost un nebun, ci numai un fricos. E drept că, născut dintr-o mamă nelimitat de ambițioasă ca Agrippina, fiica lui Germanicus și nepoata lui August, și dintr-un tată violent și vicios ca Cnaeus Domitius Ahenobarbus, reprezentant al unei vechi familii patriciene, el purta în însăși firea sa tarele grandomaniei și ale desfrulului, dar crimele lui, n-au rezultat dintr-o pornire patologică necăpănită, ci au fost efectele teroarei de care se afla cuprins în fața intrigilor și a dificultăților inerente tronului, pe care nu era capabil să le domine prin alte mijloace. A ucis nu fiindcă se simțea puternic, ci fiindcă avea un caracter mult prea slab. Ca dovadă e că atita timp cât s-a aflat sub influența energice sale mame, a onestului Burrus, a înțeleptului Seneca și a virtuozului sale soț Octavia, s-a arătat ponderat, liberal, uman, promițând a deveni un principe valoros. Dar când a început să i se dezvolte personalitatea, n-a mai înțeles să suporte nici o frînă în calea înclinațiilor sale naturale spre fantezie frivolă și spre deșertăciunile orgoliului și, înconjurându-se de lingușitori detestabili, a căutat să se emancipeze cu o violență fără scrupule de orice tutelă stăpânitoare, săvârșind omor după omor. Neron a terminat prin a deveni odios tuturor și a fi silit, tot de frică, sub presiunea unei răscoale

militare și populare, să comită ultima crimă asupra lui însuși, poruncindu-i unui sclav să-l ajute a-și înfige spada în inimă. Neron n-a fost fundamental crud, ci a devenit. Nu răutatea naturală l-a dus la cruzime, ci lășitatea.

pe scurt

Bogdan Paul Constantinescu, Brăso. Tenorul Nicolae Leonard s-a născut în 1886 și a murit în 1928. A debutat în 1902, când nu avea decât 16 ani, iar peste 7 ani, în 1909, a plecat la Paris pentru a-și desăvîrși măiestria, studiind arta maestrilor scenei lirice franceze. În scurtă vreme și-a cucerit o faimă deosebită atât în țară la noi, cit și în Franța, datorită vocii sale deosebite cit și talentului său scenic excepțional, care i-au atras supranumele de «Prinț al operetei». Îmbolnăvindu-se grav de plămâni, el a continuat să cînte pînă în momentul în care literalmente s-a prăbușit pe scenă. Dacă doriți să cunoașteți mai multe amănunte despre viața și creația sa, vă recomandăm să citiți volumul «Leonard, «Prințul operetei»» de Th. Bălan (Editura muzicală).

Vasile Mihăiescu, Suceava. Scăld din Milano, cel mai vestit teatru liric din Italia și unul dintre cele mai vestite din lume, a fost construit de arhitectul Piermarini după incendiul Teatrului ducal (1778), pe locul vechii biserici Santa Maria della Scala, de unde și numele noului teatru (care, precum se vede, nu vine de la marea familie de nobili veronezi Scala). Teatrul a fost inaugurat la 3 august 1778 cu premiara operii «Europa riconosciuta» de Salieri. De la inaugurare încoace, marea majoritate a compozitorilor italieni — și nu numai italieni — și-au făcut un titlu de glorie din a-și prezenta operele lor în premieră pe scena Salei. De asemenea, cei mai mari artiști lirici ai Europei au considerat că prezența lor pe scena milaneză constituie suprema consacrare în arta lor. Printre marii artiști care au cîntat la Scala s-au aflat și numeroși români. Dintre cei din trecut o amintim pe nemuritoarea Haricleea Darclée, iar dintre artiștii contemporani pe Elena Cernei și Nicolae Herlea. În ce privește cel de-al doilea teatru de care ne întrebăm, cînd vom fi în posesia datelor pe care le cereți vi le vom comunica.

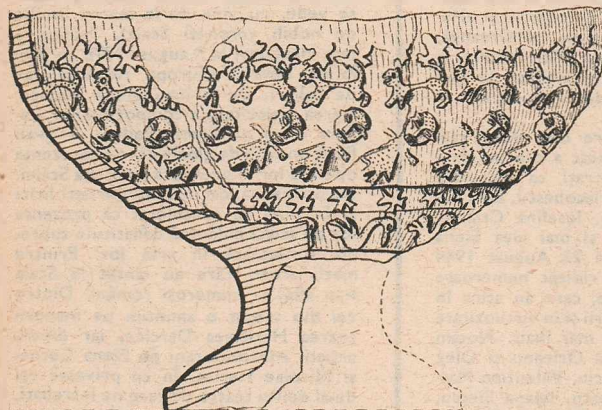
Florian Dărăban și Gelu Ilena, Reșița. Rafael Sanzio s-a născut la Urbino în 1483 și a murit la Roma în 1520. Tatăl său era pictorul Giovanni Santi. A studiat cu Timoteo Viti la Urbino și cu Perugino la Perugia. Primele lui picturi cunoscute datează din 1501-1503. A creat la Siena, Urbino, Florența și Roma. Tablourile lui constituie astăzi mîndria unora dintre cele mai mari muzee ale lumii (Luvru, Ermitaj, National Gallery-Londra, Prado, Vatican, Vienna, Florența, München etc.), Rafael fiind unul dintre cei mai străluciți reprezentanți ai Renașterii italiene în pictură. A realizat portrete și fresce celebre, compoziții cu tematică religioasă în care a îmbinat în mod fericit scene din antichitatea păgînă cu atele din mitologia creștină și din realitatea epocii sale, realizînd un adevărat ideal al Renașterii. A fost considerat «copilul alintat» al artei plastice italiene, opera sa rămînd timp de secole obiectul unui cult fără adversari.

Rodica Munteanu, Oțelu Roșu. 1) Printre-un comunicat al Ministerului Învățământului, publicat nu demult în presă (ziarele din 30 decembrie 1966), s-a adus la cunoștință publică faptul că examenul de admitere în învățământul superior se va da între 1 și 10 iulie 1967 (la facultățile care nu vor completa cifrele în această sesiune se va mai da un examen între 2 și 10 septembrie). La examenul de admitere se va lua în considerație și media obținută la examenul de bacalaureat. Condițiile de admitere și programele disciplinelor stabilite pentru concurs se vor publica în «Gazeta învățământului» și în broșura «Bacalaureatul și concursul de admitere în învățământul superior» ediția 1967; pentru a cunoaște deci toate amănunțele, e necesar să mai aveți răbdare pînă cînd va apărea această broșură. 2) Științoarei dv. preferate puteți să-i scrieți pe adresa Uniunii scriitorilor din Republica Socialistă România, Șoseaua Kiseleff 10, raion 30 Decembrie, București.

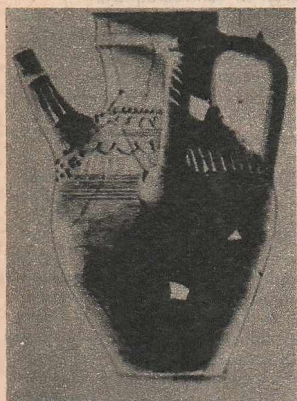
V. SILVIAN

**Într-un sat
dispărut de mult...**

**O cupă cu figuri în relief,
opera olarilor din Coconi
(redare grafică).**

**Ulcior cu trei toarte
(secolul XV), găsit într-un
bordei la Coconi.**

Recent s-au încheiat cercetările într-o problemă neabordată până acum în domeniul arheologiei românești: stabilirea în amănunțime a istoricului unui sat medieval. Este vorba de monografia așezării rurale de la Coconi, situată pe malul lacului Mostiștea (raionul Oltenița), care a existat în timpul domniei lui Mircea cel Bătrîn și a cărei viațuire n-a fost mai lungă de circa 80 de ani (din mijlocul secolului al XIV-lea până în deceniul al III-lea al secolului al XV-lea).

Cercetarea respectivă a durat șapte ani și a fost efectuată de arheologul N. Constantinescu, cercetător principal la Institutul de arheologie al Academiei, cu sprijinul Muzeului raional din Oltenița.

Săpăturile arheologice și celelalte investigații făcute la Coconi au scos la lumină lucruri deosebit de interesante care dovedesc viața și preocupările unor oameni care au trăit pe aceste locuri în urmă cu peste jumătate de mileniu.

S-a găsit multă ceramică, unelte de muncă și de pescuit, dar ceea ce atrage în mod deosebit atenția sînt obiectele executate cu multă măiestrie artistică de către olarii de aici. Astfel, printre resturile celor 70 de locuințe (bordeie) descoperite s-au găsit exemplare rarissime de ulcioare vechi românești, o ploscă de lut, căreia artizanii locali i-au dat forma unei broaște țestoase, ceramică smălțuită, de tradiție bizantină etc. Cercetătorii au mai descoperit — bine păstrate de altfel — cuptoarele de ars vase. Ceea ce a constituit însă o revelație a fost descoperirea unor cupe de lut ars decorate în relief cu reprezentări antropomorfe și zoomorfe: oameni, animale (feline) și păsări (pelicani) — totul stilizat și executat cu un deosebit gust artistic. S-au mai găsit tipare de gresie în care meșterii locali turnau podoabe (aplici, năsturași etc.).

Viața acestui sat cu meșteri olari iscusiți și cu agricultori harnici s-a stîns însă o dată cu trecerea (în secolul XV) armatelor otomane care l-au incendiat. Peste tot ce-a fost aici crește azi grîu și rapită.

F. URSEANU

- Centru regional.
- Coordonate geografice: 45°30' latitudine nordică și 21°15' longitudine estică.
- Numărul locuitorilor (fără suburbane): 174 388.

timisoara *)

Timișoara, azi unul dintre cele mai mari orașe ale țării, este în același timp și una dintre cele mai vechi așezări. Vestigii din epoca neolitică au fost descoperite la Pădurea Verde și în cartierele Ronaș, Chișoda, Mehala. Alte urme de locuire omenească (din epoca bronzului) s-au găsit în cartierul Fabric, în Parcul central și Piața Unirii, iar la marginea orașului se păstrează și astăzi urmele unui val de pământ construit în perioada stăpînirii romane a Daciei. Scriptic, existența orașului apare într-un document de cancelarie din a doua jumătate a secolului al XIII-lea, dar nu încapă îndoială că el a existat din secolele anterioare. Bunăoară, geograful arab Indrisi menționează, la mijlocul secolului al XII-lea, orașul Tensinova, pe care mulți orientaliști îl identifică — nu fără temei — cu Timișoara.

Cetatea Timișoarei (ale cărei urme mai pot fi văzute și astăzi) a servit vremelnice ca reședință regală lui Carol Robert d'Anjou. A rămas ca o pagină de glorie în istoria poporului nostru perioada în care Iancu de Hunedoara și-a organizat la Timișoara trupele cu care a dobîndit o serie de strălucite victorii.

În 1514 au ajuns la porțile orașului cetele de răsculași conduși de Gh. Doja. În Piața Maria reține și acum atenția monumentul ridicat pe locul în care Doja a suferit suplicul tronului și al coroanei de fier înrosite în foc.

La un sfert de veac după lupta de la Mohács, Timișoara nu mai poate rezista presiunii turcești, este înfrîntă și transformată în pașalic. Ocupația otomană a durat 164 de ani. În 1716 stăpînirea turcă este înlocuită cu cea habsburgică, ca urmare a cuceririi Timișoarei de

către armata austriacă condusă de Eugeniu de Savoya.

Orașul cunoaște o dezvoltare simțitoare în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, cînd apar numeroase manufacturi și chiar fabrici. Pentru a se realiza legătura cu alte localități din centrul Europei și pentru ușurarea transporturilor de mărfuri a fost construit, între anii 1728 și 1760, canalul Bega. Treptat Timișoara devine un important centru industrial și comercial. În 1858 este introdusă iluminarea orașului cu gaz aerian, iar în 1869 tramvaiul, Timișoara fiind unul din primele orașe ale Europei care utilizează acest mijloc de locomotie. Timișoara a fost de asemenea primul oraș de pe continent cu străzile iluminate electric (1884).

Orașul de pe malurile Begăi a acumulat în îndelungata sa istorie o bogată tradiție a luptei revoluționar-democratice și, mai tîrziu, a celei muncitorești și socialiste. Aici au luat ființă în jurul anului 1885 primele asociații de ajutor reciproc ale muncitorilor, iar după un deceniu și ceva a fost creată «Asociația generală a muncitorilor». Muncitorimea timișoreană s-a ridicat în nenumărate rînduri la luptă. Ea a adus o contribuție de preț la victoria insurecției armate din 1944, organizată și condusă de P.C.R., apărînd cu eroism orașul, împreună cu unități ale armatei, de atacul trupelor hitleriste.

În anii construcției socialiste Timișoara a cunoscut o dezvoltare fără precedent. Alături de vechile întreprinderi — Industria linei, Uzinele textile, Bumbacul, Arta textilă, Solventul, Banatul, Filty, Electrobanat, Ambalajul metalic, Kandia, fabricile de ciorapi, de tricotaje, de pălării, de țigărete, de vopsele, de zahăr, și cele dezvoltate, reutilitate și modernizate, au apărut

noi unități industriale: Uzinele mecanice, Tehnometal, Electromotor, Victoria, Tehnolemn, Dermatina, Timiș, Uzina de reparatii, întreprinderile «6 Martie», Fructus C.I.L.T. etc. Diversitatea dar mai ales bunul renume al produselor timișorene fac ca acestea să fie căutate nu numai în țară, ci și la export. Tot în anii de după eliberarea Timișoarei a devenit un puternic centru al științei și culturii. Dacă înainte vreme exista doar o instituție de învățămînt superior — Școala politehnică (cu două facultăți și 480 studenți) — astăzi înfăptuiește aici o universitate, precum și patru institute de învățămînt superior cu un total de 19 facultăți și aproape 13 000 studenți. Tot aici își desfășoară activitatea o bază de cercetări științifice a Academiei, filiale ale uniunilor scriitorilor, artiștilor plastici, arhitecților, a Uniunii Societăților de științe medicale etc. Timișoara are astăzi o operă, o filarmonică, trei teatre, un ansamblu de cîntece și dansuri, o casă a creației populare, un muzeu regional.

Timișoara zilelor noastre se caracterizează printr-o imbinare fericită a trecutului cu prezentul. Monumentele istorice și cele arhitecturale sînt restaurate cu succes. Au apărut blocuri elegante. Denumirea Timișoarei de «oraș grădinar» tinde să devină tot mai proprie în ultimii ani dublîndu-se aria parcurilor, a zonelor florale și verzi, ele acoperînd în total 470 hectare. Această suprafață, calculată într-o fisie lată de 10 m, ar putea face legătura între Timișoara și București!

Viorel BOARIU

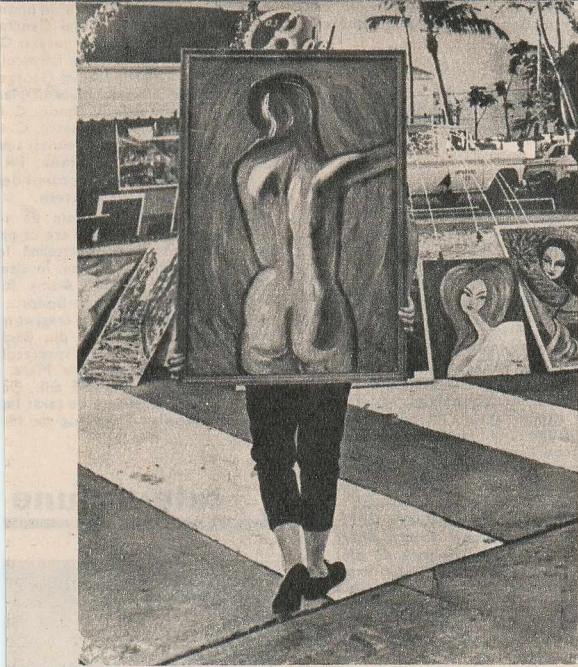
Istoricul acestui oraș ne-a fost cerut de către cititorii Georgeta Tirsoagă și N. Jurj din Timișoara.

«CLINICA CAPILARĂ» se intitulează o nouă întreprindere comercială din Londra, unde se execută peruci. După cum se poate vedea din fotografie, întreprinderea este gata să răspundă gusturilor celor mai năstrușnice în materie de podoabă capilară.

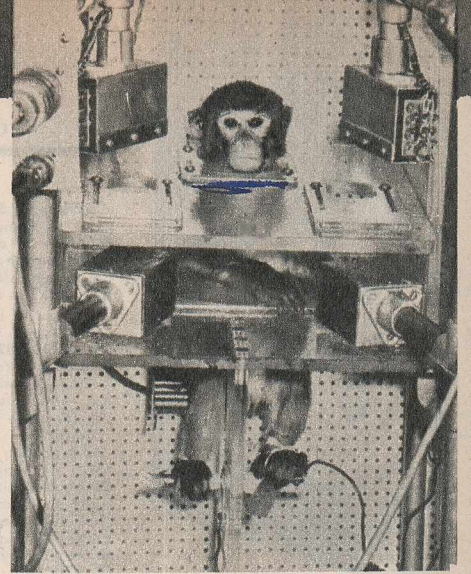
ÎN AMINTIREA CELOR 47 SAMURAI. Acum 264 de ani, 47 samurai, deveniți cunoscuți sub denumirea de «Cei 47 Ronini din Ako», au fost condamnați de șogunul din acea vreme să-și facă harachiri. Motivul asprei sentințe era uciderea lui Kira Yoșinaka, un mare demnitar japonez care împinsese și jefuise fără milă poporul. Sinuciderea rituală a răzbnătorilor celor împiași s-a efectuat pe teritoriul templului Sengakuji din Șinagawa, Tokio. De atunci, în fiecare an, în luna decembrie, în același loc se desfășoară un festival al hamalilor din piețele de pește, orez și legume ale capitalei Japoniei, cu prilejul căruia muncitorii din piețe își arată forța și îndemnarea. Iată, în fotografie, o imagine de la recentul festival: trei oameni și cîteva baloturi cu orez cîntărind 1 000 kg, sînt ținute pe piept de un singur hamal culcat pe o rogojină.

ILUZIE OPTICĂ. O iluzie ce nu e generată de refracția luminii, ci doar de felul în care persoana din fotografie a găsit cu cale să transporte un tablou.

UN NOU TIP DE PARCAJ SUBTERAN. Inginerul Roger Bajulaz a proiectat pentru orașul Geneva un original tip de parcaj care va fi construit în subteran, în jurul fundațiilor unor mari clădiri. Automobilele, așezate circular în sens unic, pe un singur rînd, utilizează un ascensor de mare viteză aflat sub micul pavilion de primire al parcajului, amplasat la suprafața solului; acesta ocupă o suprafață foarte mică și poate fi tratat, sub aspect arhitectonic, în concordanță cu stilul clădirilor situate în apropiere. Pe lângă alte avantaje, frontul îngust de lucru în subteran al parcajului permite evitarea unor complicații legate de rețelele tehnico-edilitare care străzesc subsolul orașelor.

PENTRU CA OMULUI SĂ-I FIE BINE. Laboratoarele Hazleton din Washington au în inventarul lor viu nu mai puțin de 1 300 maimuțe destinate experiențelor științifice. Pentru probele la care sînt supuse s-au construit diverse aparate speciale (cum este cel din fotografia noastră), gândite și proiectate special pe dimensiunile maimuțelor «coba». Felul în care acest «vâr» îndepărtat al omului reacționează la diferitele probe la care este supus permite efectuarea unor interesante cercetări în domeniul cancerului, al efectelor radiațiilor, al comportamentului organismului în condiții spațiale și în alte domenii legate de cercetarea medicală contemporană.

cuvinte încrucișate

puncte de vedere

A	2	A	C	5	8	7	8	9	10			I	A	E
B	L	L	P	I	R	E								
C		B							S	L	A	B		
U	S		A											
T	I	N	T											
G		G	E	N	E									
T	P		N									T	E	
A	A	O	T		T									
	P	R												
A	L	B	I		N	E	B	U	T		O	R		
		L			T			I	R					
		T				I	N		M	A				
		E				P			E	O				

ORIZONTAL: 1) Albul ochilor — Nec! 2) Rapidă acțiune a pleoapei — Punct de recunoaștere. 3) Ochi — Merg pe urmele altora — Lipiți pămîntului (od.). 4) Ușier! — De prost gust — Căuș! 5) A lua la ochi — De ochii lumii. 6) Protejează ochii (pl.) — Un punct de vedere. 7) Cursel! — Trecute în cont! — Diminutiv feminin — Teze! 8) Își pleacă ușor ochii (pl.) — Cu ochii deschiși. 9) E de suprafață — Întîlnire cu public — Din orbită! 10) A încărungi — A căuta cu ochii închiși — Cere! 11) Orbite (fig.) — Din priviri! — Interjecție afirmativă. 12) Nasicorn — Pentru a fi mai bine văzut. 13) A zgîndări — Bat la ochi.

VERTICAL: 1) Privire cerce-

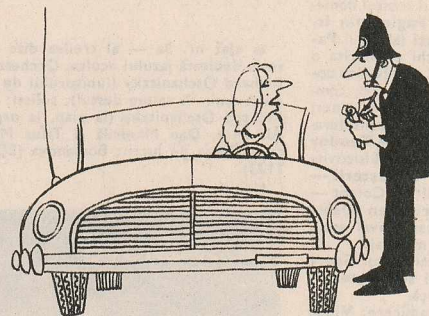
tătoare — Are spori. 2) Văzuți bine — Diferit colorat. 3) Cu părul cărunt — Neg! — Pierderi de vedere. 4) Incepe! — Cu ochii în patru — O ceartă. 5) Riu spaniol — Între patru ochi — Ued în Algeria. 6) Cîntă grav — A lua la ochi. 7) Îți face ochii mari — Pe loc — Nicolae Popescu. 8) Cit ai clipi — A iubi (pop.). 9) Sus pe creste! — Distanțat — Amprente. 10) Aerisiri — Escadrilă apicolă — Alfa și omega. 11) Fluviu italian — Compus chimic — Cu prînse de mirare. 12) Acționează orbește — Ochi de lanț — Ochi. 13) Cu ochii plîși (fem.) — Văzute din fugă.

Toma MICHINICI

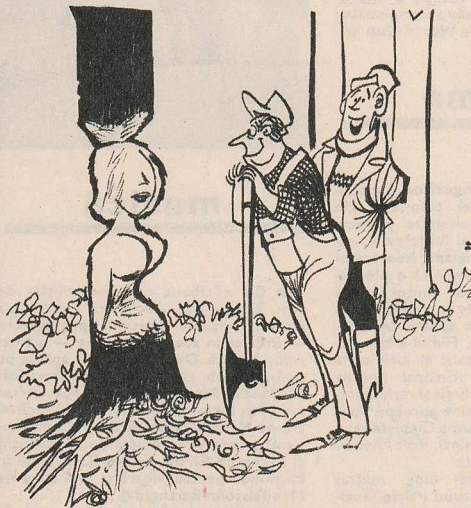
Dicționar: LIS. INAT. SBA.

dezlegarea jocului «**CUVINTE LUNGI**» apărut în nr. trecut

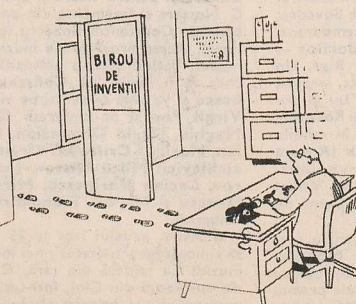
ORIZONTAL: 1) FLECAR — CULCAT. 2) LADA — VIATA — CA. 3) ATENT — ETERN — I. 4) MIC — RIPA — GAME. 5) IM — COTURI — SAT. 6) NEDUMERITA — TE. 7) D — IMP — I — ARICI. 8) OSPAT — ALINA. 9) ARCA — PĂMÎNT — T. 10) SCUND — CUC — IAR. 11) CĂRĂRUI — IUNIE. 12) ANS — UNDA — ISON. 13) RE — EMA — VISARE.

— N-aș putea face un abonament?...

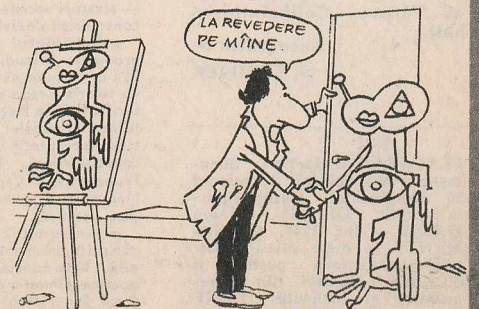
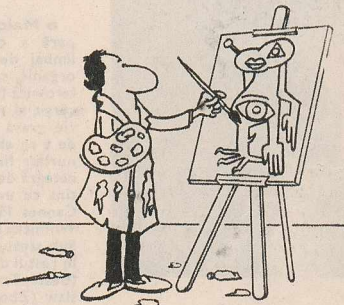
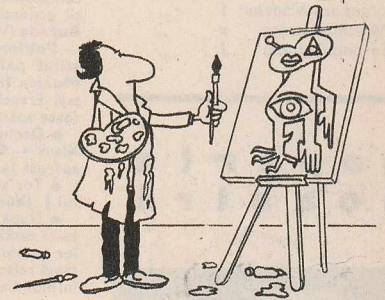

— Îndrăgostit?

— Intră!

umor
de peste hotare

me-
men-
to

sport

Concursul «Pronosport» nr. 3 —
etapa din 22 ianuarie 1967
Pronosticul lui TITUS OZON:

I Atalanta-Foggia	1	(c. ital. A)
II Bologna-Lanerossi	1	"
III Cagliari-Brescia	1	"
IV Fiorentina-Roma	1	"
V Inter-Mantova	1	"
VI Lazio-Juventus	x	"
VII Lecco-Milan	2	"
VIII Torino-Napoli	x	"
IX Venezia-Spal	1	"
X Alessandria-Samp- doria	2	(c. ital. B)
XI Catanzaro-Modena	1	"
XII Messina-Varese	x	"
XIII Savona-Catania	1	"

coperta noastră

Cunoscuta interpretă de
muzică ușoară DOINA
BADEA apare în cel
mai proaspăt spectacol al
Teatrului satiric-muzical
«C. Tănase»: Colibri-music-
hall.

Fotografie de
S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: Bucu-
rești, Piața Scintilei 1, raionul
30 Decembrie. Căsuța poș-
tală 4112, Of. 33. Telefon
17.60.10 — înt. 1744. ABONA-
MENTE la toate oficiile poș-
tale, la factorii poștali și
difuzorii voluntari din între-
prinderi și instituții. TARIF
DE ABONAMENTE: 3 luni
— 20 lei; 6 luni — 52 lei;
un an — 104 lei. TIPARUL
executat la Combinatul poli-
grafic „Casa Scintilei”.

carte

● Seria de Scrieri ale lui Tudor Ar-
ghezi s-a completat recent cu un nou
volum — al doisprezecelea — cuprin-
zind celebrele sale proze intitolate **Îco-
ane de lemn** (Editura pentru literatură,
seria editii de autor).

● O serie de romane au apărut în
ultima vreme. Le semnalăm: Radu Tudor-
an — **Al 82-lea**, Nicolae Crișan —
Noaptea așteptărilor, Alexandru Jar
— **Lagard cel însemnat**, Nicolae Bre-
ban — **În absența stăpînilor** și Ion
Lăncrănjan — **Cordovanii**, ediția a II-a,
revăzută.

● A apărut, exemplară sub raport ar-
tistic, **Antologie de poezie populară**
a lui Lucian Blaga, ediție îngrijită și pre-
fațată de George Ivașcu, cu ilustrații de
Mihu Vulcănescu. Întrebat ce volume noi
pregătește după cele cinci pe care le-a
editat pînă acum din opera marelui poet
(**Poezii**, E.P.L. 1963, **Hronicul și cînte-
cul vîrstelor**, Ed. tineretului 1965, **Gîn-
direa românească în Transilvania în
secolul al XVIII-lea**, Ed. științifică
1966, **Poezii**, E.P.L. 1966, **Antologie de
poezie populară**, E.P.L. 1966), George
Ivașcu ne-a spus:

— Se află sub tipar și va apărea foarte
curînd ediția a doua a volumului de
Poezii — revăzută și îngrijită cu toate
versurile lui Blaga publicate pînă în
iulie 1966. Sperăm, de asemenea, să în-
cepem — evident, cu sprijinul familiei
poetului, depozitarea autorizată a ma-
nuscritelor sale — editarea seriei de **O-
pere** ale lui Lucian Blaga.

● După monografia închinată lui C.I.
Nottara și volumul despre **Drama is-
torică națională**, Virgil Brădățeanu se
prezintă în fața cititorilor cu o nouă carte
de istorie a teatrului românesc de la
originea pînă la sfîrșitul secolului al XIX-lea,
apărută recent la Editura didactică și
pedagogică.

● Și în domeniul muzicii sînt de con-
semnat o seamă de cărți vizind, în între-
gime sau în parte, istoricul acestui dome-
niu: George Breazlu — **Pagini din is-
toria muzicii românești** (al cărui Pa-
trium carmen mai vechi ar merita o
reeditare), Doru Popovici — **Muzica co-
rală românească** (premergători, tineri
compozitori, formații corale, considera-
ții generale), Viorel Cosma — **Teodor
Burada** (Viața în imagini), Max Eiscovits
— **Polifonia vocală a Renașterii** —
stilul palestrinian, Alfred Cortot —
Muzica franceză pentru pian (Debussy,
Franck, Fauré, Dukas, Ravel etc.),
toate apărute la Editura muzicală.

● Demnă de interes cartea lui Georg
Klaus — **Cibernetica și societatea** —
apărută la Editura politică.

● Tot acolo, o altă traducere: **Viața
lui J. Jaurés** de Marcelle Auclair.

● După succesul volumului «Finala se
joacă astăzi», Ioan Chirilă oferă iubitori-
lor jocului cu balonul rotund o interes-
antă relatare «fantezistă» a Campionatului
mondial din Anglia, în **World Cup '66**.

cinema

● **Maica Ioana a ingerilor**, capodo-
peră a cinematografilor poloneze. Un
limbaj de mare expresivitate plastică,
organic, specific creației lui Jerzy Kawe-
lerowicz (Sub sceaua frigiană, Adevaratul
sfîrșit al războiului) comunică o piedoa-
rie gravă despre dreptul ființei umane
de a se elibera de orice îngrădire a elan-
urilor firești, în afara cărora omul în-
cetează de a mai exista. Filmul a fost dis-
tins cu un Premiu special al juriului la
Cannes 1961. În rolul principal: Lucyna
Winnicka (Adevaratul sfîrșit al războiului,
Sub steaua frigiană, Haine aproape noi).
În restul distribuției: Anna Ciepiewska
(Beata, Trei pași pe pămînt), Voit Mieczys-
law (Zborul intrerupt).

● Documentarul de lung metraj
Mondo cane al cineastului italian Gual-
tiero Jacopetti (realizat cu concursul
unor operatori de pe toate continentele)
investighează — uneori cu duritate ex-
cesivă, nu lipsită și de un anumit arbitrar
— straturi sociale și umane ce dovedesc
contradicții ale civilizației contemporane.

● **Complotul ambasadorilor** —
producție a studiourilor din Riga. Un
film de acțiune, simplu și corect, inspirat
de istoria Leoniei în primii ani ai pu-
terii sovietice. Regizor: Nicolai Rozanțev
(Cine-i criminalul, Viața este în minile
tale). Interpret: Uldis Dumpis (Armata
codobaturilor), Eduard Pavuls (Rita),
Frunze roșii, Căpitanul Zero), Vadim
Medvedev (Evgheni Oneghin, Dama de
pică, Hamlet).

● Pentru micii spectatori (atenție, deci,
părinți!) recomandăm basmul **Moș Ge-
riță**, bine punctat pe alocuri cu sugestii
poetice. Filmul a obținut Marele premiu
(Leul San Marco) Veneția 1965 pentru
cel mai bun film de copii.

● Cinematograful **Doina** s-a profilat
în ultima vreme pe «kreluări». Salutăm
acest modest început de diferențiere a
sărilor de cinema. Propunem D.D.F. să

Lucyna Winnicka

reprogrameze cel puțin unul din filmele
în care a apărut Zbigniew Cybulski:
Uciagașul și fata, sau **Dragoste neîm-
plinită**, sau **Mîine Mexico**. Ar fi un
act de convenită cinstire a memoriei unuia
dintre cei mai mari actori contemporani.

● La Alger, Luchino Visconti și echipa
sa filmează de câteva săptămîni **Străinul**,
ecranizare a cărții lui Camus. În rolul
lui Meursault apare Marcello Mastroianni
care mărturisește că și-a dorit de mult să
întruchipeze acest personaj (Cîndva acest
rol a fost rîvnit și de James Dean.) Par-
tenera lui — Anna Karina. Menționăm că
Visconti este singurul cineast cărui fa-
milia scriitorului dispărut i-a îngăduit să
realizeze un film după «Străinul».

● Jean Gabin și Danielle Darrieux vor
apărea împreună într-un film, **Omul de
acțiune**, a cărui regie este semnată de
Jean Delannoy.

disc

● «Jaz nr. 3» — al treilea disc din
seria dedicată jazzului «cult». Orchestra:
Richard Oschanitzky (jubilatorului de jazz
acest nume îi spune destul); soliști: tot
Richard Oschanitzky (la pian, la orgă),
Al. Imre, Dan Mindriță și Titus Muntean.
Tema de lucru: Bossanova (EDD-
1123).

muzică

● Cu «Tribuna tinerilor soliști» de
luni, 23 ianuarie, Orchestra simfonică a
Radioteleviziunii continuă prezentarea
— inițiată în această stagiune — a tiner-
lor talente. De astă dată vor apărea pe
podium, sub conducerea lui **Emanoil
Elenescu**, **Florella Geantă** (Concertul
nr. 20 în Re minor pentru pian și or-
chestra de Mozart), **Paul Staiuc** (Concertul
pentru corn și orchestra de Hindemith)
și **Mariana Sirbu** din lași (Concertul în
Mi minor pentru vioară și orchestra de
Mendelssohn-Bartoldy).

● Concertul lunar al Orchestrei de
studio a Radioteleviziunii cuprinde:
«Fresca antică» de Theodor Rogalski,
Concertul pentru vioară și orchestra de
C. Nottara și fragmente din opera «Zo-
bail» de Constantin Bobescu (primă au-
diție). Acest program de muzică romă-
nească, datînd dintr-o perioadă mai ve-
che, va fi dirijat de **Constantin Bobe-
scu** și va avea ca soliști pe violonistul
Virgil Pop și pe cîntăreții **Octavian
Naghui**, **David Ohanezian**, **Ion Stoian**,
Marina Crilovici, **Virginia Gud-
zichievici**, **Milca Nistor**, **Ioan Hvo-
ror**, **Lucian Marinescu**, **Mircea Ste-
fănescu** și **Marcel Trandafirescu** (25
ianuarie).

● Avem prilejul (tot la 25 ianuarie)
să cunoaștem activitatea unei formații
de muzică de cameră din țară, **Cvintetul
de suflători din Cluj**, într-un program
cuprinzînd — printre altele — lucrări
de Jacques Ibert și Jean Françaix. Par-
tea a doua a concertului cuprinde lieder
românești în primă audiere (Virginia
Gudzichievici, Cornel Fițăneanu, Ni-
colae Gaftan).

● La Filarmonica «George Enescu»,
Mircea Cristescu prezintă un program
simfonic (Ion Dumitrescu, W.A. Mozart,
A. Dvorak) al cărui solist va fi violonista
Cornelia Bronzetti (21 și 22 ianuarie,
sala Ateneului).

plastică

● Galerile de artă (bd. Magheru).
Alma Redlinger: pictură și desene. O
constanță figurativă fără alambicări exa-
cerbate, perpetuată cu convingere de la
o expoziție la alta, cu accentele pre-
ocupări pentru crearea atmosferei prin
desen și culoare. Lumea prezentată de
data aceasta de artistă este aceea a
tîrzurilor gălăgioase, cu omenii lor pi-
toresți, încremeniți în așteptare («Tîrg
de capre la Pătrîlăge», «Olar la moșii»), a
unor scene rurale («Duminică în sat») și a
unor chipuri cărora artista le-a dăruit o
reală expresivitate («Povestitoarea din
Colți-Buzău», «În fața pîrătarului»). Și o
pînză de o certă frumusețe cromatică:
«Bucureștii noaptea». Desenele, cu o
linie elevată, ne descoperă momente,
locuri și chipuri, adesea pitorești.

● **Christie**, celebra galerie londoneză
unde au loc licitații pentru opere de
artă, a împlinit două sute de ani. Cu
acest prilej a fost inaugurată o expoziție
care cuprinde 60 de tablouri vîndute aici
în cursul celor două secole. Printre
acestea se poate vedea un Velasquez
vîndut în 1801 cu 40 de lire (!), tabloul lui
Degas, «Absintul», prețuit în 1892 doar
la 180 de lire, precum și multe alte pinze
de Watteau, Poussin, Corot, Manisse.

● Cîteva noutăți ale editurilor pari-
ziene în domeniul cărților de artă: An-
thony Blunt: **Teoria artelor în Italia
— 1450-1600** (Ed. Gallimard), Pierre
Francastel: **Pictură și societate**, o în-
cercare de analiză a influenței societății
asupra artelor plastice din secolul XV
pînă în secolul XX (Ed. Gallimard). Tot
Pierre Francastel este autorul unei lu-
crări intitulate **Artă și tehnică**, carte
care își propune să elucideze relațiile
dintre civilizația tehnică a zilelor noastre
și evoluția picturii, sculpturii și
arhitecturii.

teatru

● Spectacolul cu cei mai mulți inter-
preți, adică spectacolul artiștilor amatori,
se află la «startul» celui de-al VIII-lea
concurs pe țară. Așa fiind, în toate ora-
șele și regiunile se desfășoară intense
pregătiri ale organelor și organizațiilor
sindicale, în scrînsă colaborare cu comi-
tetele de cultură și artă. Succes!

● Gh. Vlad, autorul piesei **Îndrăz-
neala**, a fost jucat în premieră pe țară
pe scena unui teatru provincial care se
dovedește de o vreme a fi remarcabil în
inițiativa și realizări: este vorba de
Teatrul de stat din Turda. Noua piesă, se
numește **Cain și Abel**, este o comedie
cu implicații sociale, impunînd, prin per-
sonajele ce dau și titlul, două modalități
de a privi prezentul și viitorul. Regia:
Ion Dan. În rolurile principale: Mircea
Zabalon, Teodor Buzea, Gh. Doroftei,
Iuliu Giurgiu, Eugen Harizomenov, Al.
Micea, Maria Andreea Raicu.

● De la București la vale: Păcală și
Tîndală, comentînd aspecte cotidiene ale
vieții din regiunea București. Scenariu:
Bogdan Căuș și Ion Ruș. Bune momente
de artă folclorică și un comic inspirat —
Ion Dușu (Păcală). Estrada Teatrului
«Barbu Delavrancea».

● Mincinosul de Goldoni a văzut lu-
mina rampei la Timișoara în regia lui
C. Anatol, care a compus un spectacol
agreabil dar fără strălucire. Bune com-
poziții: Radu Avram, Șt. Iordănescu,
Roman Vistrian. Semnalăm în spectacol
prezența cîtorva tineri a căror evoluție

Mircea Zabalon
(Teatrul din Turda)

e interesant a fi urmărită: Elisabeta
Jeanine Stavarache, Florina Cercel.
nografia: Emilia Jivanov.

● Goldoni a fost prezentat în prem-
și pe scena Teatrului Casei Centra
Armatei cu o piesă mai rar jucată: **C
timplare cu haz**, în regia harnicului
talentatului animator Daniel George
În distribuție: Mușata Mucenic-Mai
Liliana Șotus, Camelia Șerbănoiu, C. C
peanu, I. Chelaru, G. Călinescu, C. C
stantin. Din repertoriul aceleiași tea-
Oameni care tac, **Siciliana**, **Fii
mînte**, **Cristofori**, **Inspectorul de
liție**, **Ulisse** și coincidențele.

● **Ondine** de Giraudoux pe s
Teatrului de stat din Sibiu are ca pr
gonistă pe actrița bucuureșteană I
Manolescu. Regia: A. Stoica. În alte
luri: Ovidiu Stoichiță, Adina R.
M. Niță. Scenografia: Maria Bodor.

● Teatrele de păpuși au crescut n
Asfel, Teatrul «Licurici» din Bacău
împlinit 15 ani, 3 300 de spectacol
Teatrul de păpuși din Baia Mare,
tînar, a împlinit doar 10 ani. Oc
pentru a juca o premieră pe țară: Is
vile motanului descult de Mi
Marian.

televiziune

Constanța Cîmpeanu

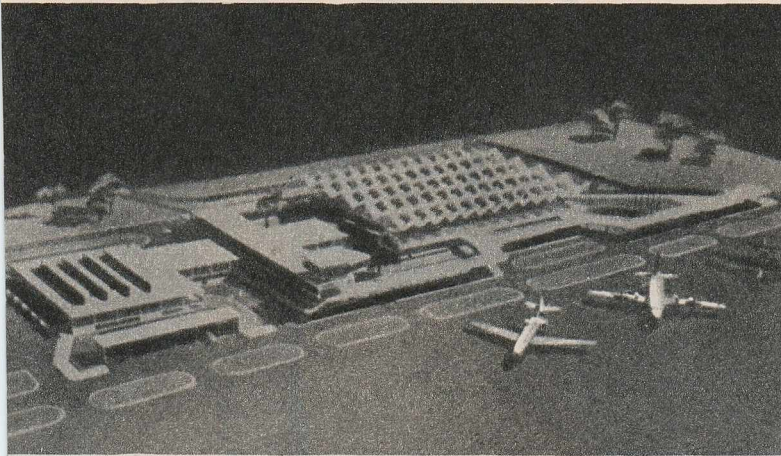
DUMINICĂ, 22 IANUARIE
ziune între Magazin... duminical,
111 și Actualitatea cinematografra
Ceea ce rezultă se numește **Magazin**
Presupunem că nu e vorba doar
sumă, ci și de o selecție (18.00) ● **I
pretul preferat**... sînt mai mulți:
rioara Tănase, Irina Loghin, Maria
nescu, Benone Sinulescu, dirijorul
Voinescu (19.20) ● Figura lui P
Kogălniceanu evocată de emisiunea
moria caselor (19.40) ● Un
agreabil: **Aventuri de vinătoare** (2
● Constanța Cîmpeanu, Maria Mit
trio Do-Re-Mi (Constanța), Corne
trichi, dirijorul Paul Ghentser ce
rează întru reușita unui program
tractiv intitulat, de sezon, **Pop
cabană** (20.30) ● Un mesaj de la V
filmul artistic **Revista vișurilor** (2

MARȚI, 24 IANUARIE. Spec
loasă manifestare sportivă: săritu
schiori în «Cupa prieteniei» — tra-
siune de la Zakopane-Polenia (15
● Programul zilei este dominat c
Spectacol cu prilejul aniversării
rii Principatelor, **24 ianuarie**
24 ianuarie 1967 (20.00) ● Filmul
mănesc **Duminică la ora șase** (2
MIERCURI, 25 IANUARIE.
tru toate vîrstele: serialul **Din
animalelor** (19.23) ● O emisiun
științifică (19.50) ● **La șezătoare**
titlul unei emisiuni muzical-coregi
transmise de televiziunea bulgară (2
● Seria a II-a (și ultima!) a film
Winnetou (21.00).

JOI, 26 IANUARIE. Utilă și
resantă **Emisiunea de limbă ron
contemporană** «Mult e dulce și
moasă» (19.23) ● Criticul de artă
Hăuică ne va prezenta prima emi-
nă ciului «Biala de pictură și scu
ră» (19.35) ● Soprana Arta Flores
dirijorul Constantin Bugeanu in-
rează rubrica intitulată **Studioul
zical** (20.00) ● Filmul artistic **F
de aur** (21.05).

VINERI, 27 IANUARIE. Urr
rubrica mereu vie și interesantă **D
nar de personaje** — litera G
Avem prilejul să revedem cîțiva s
buni: Coca Andronescu, Dana Cor
Fory Etterle, Dem Rădulescu, Emil
și alții (19.30) ● După **Săptămîna** (2
și **Avanpremiera** (21.00) vom
urmări partea a doua a notelo
călătorie din Danemarca în cadru
brii **Teleglob** (21.15) ● Lili B
și I. Huianu ne oferă o jumătate d
de muzică ușoară într-o emisiune
nată simplu **Do-Re-Mi** (22.00).

SÎMBĂTĂ, 28 IANUARIE.
gramul acestui sfîrșit de săptămî-
în vedere mai ales muzica ușoară,
vedea astfel o emisiune intitulată
frați, două surori (19.23) apo
program de **Microvariantă** (22.0
în sfîrșit, îl vom revedeți (nu i
des?) pe Remo Germani (22.35) ●
aceste emisiuni muzicale nu uitați
«enciclopedia» (20.00) și serialul p
cei cu inimă rezistentă, **Baronul** (2

Locuitorii capitalei poloneze au sărbătorit în aceste zile împlinirea a 22 de ani de la eliberarea orașului lor de sub ocupația hitleristă. Transformată în ruine la sfârșitul războiului, Varșovia a fost refăcută în întregime prin munca eroică și entuziasată a populației sale, clădirilor orașului vechi — «Stare Miasto» — adăunându-li-se cartiere de factură modernă. Printre noile obiective ce vor înfrumuseța în curând orașul se numără și aeroportul Okęcie, în curs de construcție și care va fi dat în folosință în 1968.

lunga aventură a 8 tablouri

«Regretăm că galeria nu va fi deschisă târziu. Cerem scuze pentru orice inconvenient cauzat prin aceasta», anunța afișul de intrare principală a galeriei de pictură Dulwich College, aflată într-o periferie a Londrei. Toate ziarele britanice informau două zile — 31 decembrie — despre cel mai mare furt de tablouri comis vreodată, ceptînd poate pe cel al Giocondii. Un omim a telefonat în aceeași dimineață secretarului lui Royal Academy cerînd 0 000 de lire pentru răsкупărarea pînlor. O scrisoare, tot anonimă, primită de direcția muzeului, solicita și ea o sumă care să fie fost dezbătută presei. «Toate aceste tablouri sînt prea cunoscute pentru a putea fi vîndute și, fiind prea valoroase, nu sînt sigurabile», au afirmat specialiștii. Atunci ce s-a comis furtul? Un motiv plauzibil fi doar răsкупărarea tablourilor prin tânj. Scotland Yardului îi rămînea să confirme toate speculațiile ce se făceau în jurul acestei lovituri, care prin valoare (milioane lire) este comparabilă cu jefuirea trenului postal de pe linia Glasgow-Andra din vara anului 1963.

Nucleul colecției de la Dulwich a fost creat în 1626 de către Edward Alleyn, însușăzînd în zilele noastre circa 700 de lucrări este cu deosebire bogat în tablouri ale artiștilor olandezi; de asemenea galeria posedă pînze importante de autori spanioli, italieni, francezi și englezi din diverse epoci. Cele opt tablouri furate, trei — «Fată la fereastră» (estimat la 600 000 lire), «Cob de Gheyn» (200 000 lire), «Portretul unui băiat» (500 000 lire) — aparțin lui Rembrandt și se numără printre lucrările sale mai reușite ale pictorului.

Sf. Barbara» (circa 150 000 lire), «Trei ei cu cornul abundenței» (75 000 lire), «ei grații», o schiță în uleiuri colorate (saille), lucrată pe suport de lemn (circa 100 000 lire), sînt ale lui Rubens și importanța rezidă în faptul că sînt lucrări executate de către artist și nu de unul dintre ucenicii săi elevi. Hoții au mai înstrăinată încă două lucrări, dar se pare că actul datorază unei întâmplări: ele erau în posesia printr-o stînghie de tablouri lui Titus. Este vorba de «Doamnă cîntînd la lăutar» de Gerard Dou, unul dintre elevii

favoriți ai lui Rembrandt, și «Suzana și bătrînii» de Adam Elsheimer, pictată spre sfârșitul secolului XVI.

Toate picturile furate au fost donate galeriei de unul dintre cei mai mari colecționari ai secolului XIX, sir Peter Bourgeois. Unele pînze («Sf. Barbara» de Rubens și «Doamnă cîntînd la lăutar» de olandezul Gerard Dou) au fost moștenite de sir Peter de la bogatul colecționar și negustor de opere de artă, belgianul Dessefens, care în secolul al XVIII-lea a fost însărcinat de regele Stanislaus al Poloniei să achiziționeze pînze pentru înființarea unei Galeriei naționale poloneze. Abdicînd, în 1795, regele îi lasă negustorului belgian întreaga colecție, și acesta, după zadarnice încercări de a o vinde autorităților britanice, o lasă la rîndul lui, prin testament, lui sir Peter Bourgeois, în 1807.

Celebrul furt premergător anului nou 1967 are însă o istorie mai scurtă. La 4 ianuarie pînzele au fost descoperite de Scotland Yard. În ce împrejurări? Și cine sînt autorii? Toată afacerea este învăluită într-o mare discreție deocamdată.

I. CORIBAN

Titus, fiul artistului — unul dintre tablourile lui Rembrandt furate din galerie.

Dacă răpirea Eleni a provocat războiul troian, răpirea Franței Viola și condamnarea severă a răpitorilor acesteia au adus dreptate — după cum scrie săptămînalul ilustrat *Epoca* — Siciliei «noi». Un trecut de violențe, care se repeta cu regularitate, a primit o grea lovitură.

Franca Viola, o tînără și grațioasă siciliană — despre care toată presa italiană vorbește ca despre «eroina din Alcamo» — locuiește cu familia ei într-o casă sărăcăcioasă din acest orașel cu cincizeci de mii de locuitori, situat la o bătaie de pușcă de albastrul Mediteranei.

Filippo Melodia este protejatul «boss»-ului mafiei locale, puternicul miliardar Vincenzo Rimi. Fiind ocrotit de Rimi, el se credea stăpînul orașului. Poliția se ocupase de el în mai multe rînduri, fiind implicat într-o serie de furturi și violențe.

Filippo Melodia voia și dragostea Franței Viola, care îl respingea. Franca se logodise cu un tînăr de treabă. Filippo a trimis acestuia vorbă dîndu-i de înțeles că trebuie «să se retragă», căci altfel... De asemenea, întîlnind într-o zi în cîmp deschis pe tatăl Franței, Bernardo, i-a arătat pistolul spunîndu-i: «Asta o să vă facă să vă schimbați părerea».

Familia Viola n-a cedat, sfidînd astfel mafia. Represiunile nu s-au lăsat așteptate: cinci sute de butuci de viță de vie tăiați, culturile distruse de o turmă de vite care a trecut peste ele etc...

Poliția n-a reușit să-i aresteze pe vinovați pentru că nimeni nu îndrăznește să vorbească. S-a ajuns astfel la 26 decembrie 1966. Potrivit «tradiției», Filippo Melodia organiză răpirea Franței...

Filippo era sigur că totul va decurge ușor, așa cum se întîmplase întotdeauna. Căci «tradiția» cere ca atunci cînd o fată din Sicilia se supune de bunăvoie sau prin violență voinței unui bărbat, ea trebuie să se căsătorească cu el, altfel este considerată «dezonorată» și nu va găsi pe nimeni altcineva care să o ia de soție. Acestea sînt reguli seculare care n-au cunoscut excepții. Pînă la Franca Viola, care a refuzat «căsătoria de reparație».

Tatăl Franței ar fi putut să se răzbune la rîndu-i, recurgînd și el la «tradiție» — adică ucigînd cu focuri de «lupara» (o

Franca Viola.

pușcă de vînătoare căreia i s-au tăiat țevile) pe răpitorul fiicei sale; pedeapsa pentru această faptă — fiind vorba de un «delict de onoare» — ar fi fost minimă.

Așadar, familia Viola a vrut să sfideze mafia și l-a denunțat pe răpitor și pe complicii săi, făcînd să fie arestați. Filippo Melodia a fost condamnat la 11 ani de detențiune, iar complicii săi au primit de asemenea pedepse grele.

«Mafia» a vrut să dea imediat replica. După două zile de la terminarea procesului și condamnarea lui Filippo Melodia, la Salemi, la o mică distanță de Alcamo, o altă fată, Mattea Ciaravolo, a fost răpită în plin centrul localității de către amozul respins, un anume Andrea Virtuoso (un nume care firește că nu i se potrivește). Sfidarea justiției a fost primită. Andrea Virtuoso a sfîrșit în închisoare, iar Mattea s-a asociat cu Franca în bătaia ei.

Gestul Franței Viola, ca și al fetei din Salemi, capătă valoarea unei victorii a noii Sicilii împotriva celei vechi. Ceva se mișcă și în marea insulă mediteraneană.

Bruno ROSSI

din lume adunate

Un ziarist francez dînd glas unei dezamăgiri mai generale față de faptul că mult popularizata carte a lui William Manchester «Moartea unui președinte» nu aduce în esență elemente noi în lămurirea problemelor fundamentale legate de împrejurările asasinării fostului președinte al Statelor Unite ci reprezintă în primul rînd o armă electorală în lupta pentru putere desfășurată în cadrul partidului democrat, trînea concluzia că ar fi poate mai interesant să se scrie o carte despre felul cum a ajuns Manchester să-și realizeze opul său, considerat totodată cea mai mare lovitură financiară din istoria publicității americane. Ziaristul respectiv pornește de la considerentul că o asemenea relatare ar oferi chiar mai multe posibilități de înțelegere a celor petrecute la Dallas decît cartea «Moartea unui președinte». Căutînd parcă să dea un răspuns acestor preocupări, Manchester, într-o scrisoare adresată ziarului *New York Times*, afirma: «În condiții normale nu aș fi acceptat să procedez astfel...» Ce înțelege el prin condiții anormale? Să-i dăm cuvîntul: «În acea perioadă (cînd a fost angajat să scrie cartea — n.n.) era foarte dificil să am o gîndire clară... Îmi aduc pregnant aminte că după ce am primit un telefon de la Washington, cerîndu-mi-se să-mi asum acest proiect, m-am întors spre secretara mea și i-am spus:

— Cum aș putea să-i dau un răspuns negativ doamnei Kennedy?

Secretara mi-a spus:

— Nu puteți.

— Într-adevăr, nu am putut. Am simțit că nu pot să mă tocmesc atunci cînd este

vorba de o tragedie națională».

Așadar, din această versiune romanzioasă de tip hollywoodian reiese că de fapt secretara unui scriitor nu prea renumit a avut cuvîntul hotărîtor într-o acțiune de asemenea amploare politică și financiară. Este evident că la adăpostul acestei tragedii naționale se desfășoară o surdă luptă de culise pentru putere, în care tocmala se împletește cu loviturile sub centură, opiniei publice fiindu-i rezervate doar acele fărîmituri considerate utile pentru obținerea unei deplasări de voturi într-un sens sau altul. Cartea lui Manchester, după cum arată diferiți comentatori, nu reușește să dea — și nici nu caută — un răspuns satisfăcător întrebării: cine și de ce l-a ucis pe John Kennedy? În timp ce are abundă în detalii convingătoare care ilustrează setea de putere care ar domina actuala administrație, aceasta din urmă, la rîndul său, a început o campanie prin intermediul revistei *U.S. News and World Report* în care se caută a demonstra că apariția familiei Kennedy la putere, cu o mică majoritate (doar 118 550 voturi), s-ar datoră voturilor suplimentare ale sudului aduse fostului președinte de prezența alături de el a lui Lyndon Johnson.

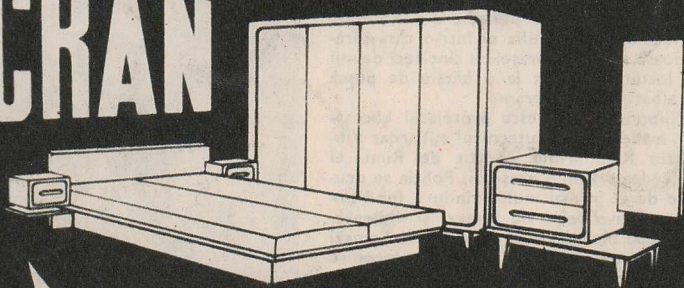
După cum se vede din toate acestea, tragedia din Dallas cunoaște o nouă reeditare, victima fiind de astă dată adevărul — ucis de tirul susținut al campaniei electorale care a început printr-o luptă înverșunată în interiorul partidului de guvernămînt.

Nicolae URECHE

... pe care le găsiți de vânzare la magazinele de specialitate.

Dormitorul

ECRAN

*Non-Elegant
Modern*

FOTOLIU

3

**UTIL
MODERN**

... pe care le găsiți de vânzare la magazinele de specialitate.

Cîteva din produsele de calitate realizate de întreprinderile Ministerului Economiei Forestiere...

Camera de tineret

MARTI

ESTETICĂ

PRACTICĂ

